

L'EMPREDORIA A BARCELONA

2019

Març de 2021

Departament d'Anàlisi
Oficina Municipal de Dades

ÍNDEX

I.	PRESENTACIÓ	2
II.	SÍNTESI DELS PRINCIPALS RESULTATS.....	3
III.	L'EMPREDORIA A BARCELONA I ALTRES ÀMBITS. 2010-2019	4
IV.	PERFIL DE LES PERSONES EMPRENEDORES A BARCELONA	9
IV.1.	Característiques personals dels emprenedors	9
IV.2.	L'emprenedoria per sector d'activitat	10
IV.3.	L'emprenedoria segons la durada de l'activitat	12
V.	L'EMPREDORIA A BARCELONA PER DISTRICTES	13
VI.	TAXES D'ACTIVITAT EMPRENEDORA	16
VI.1.	Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona i a d'altres àmbits i ciutats	16
VI.2.	Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora 2010-2019	19
VI.3.	Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons les característics personals dels emprenedors.....	25
VI.4.	Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona per districtes	27
VII.	NOTA METODOLÒGICA	32
VII.1.	Delimitació de la figura de l'emprenedor	32
VII.2.	Tractament estadístic.....	32

I. PRESENTACIÓ

Aquest informe constitueix la quarta edició d'una línia de treball que el Departament d'Anàlisi de l'Oficina Municipal de Dades va iniciar l'any 2018 (amb dades de 2016), amb l'objectiu de conèixer l'activitat emprenedora a Barcelona, a partir de l'explotació de la informació provinent de la Mostra Contínua de Vides Laborals (MCVL)¹. Es tracta d'una aproximació a la quantificació del nombre d'emprenedors autònoms centrada en la ciutat de Barcelona, si bé l'estudi també inclou referències a l'entorn metropolità i Catalunya.

Les dades que es presenten ofereixen una visió complementària de la informació que tradicionalment es ve publicant en el marc del projecte acadèmic *Global Entrepreneurship Monitor (GEM)*², que constitueix una font estadística de referència internacional sobre l'emprenedoria. Tanmateix, aquest projecte ofereix resultats a nivell d'Espanya, Catalunya i la província de Barcelona i no hi ha informació a nivell de ciutats. És per això que, amb el present estudi, des de l'Ajuntament es contribueix a nodrir d'informació estadística l'emprenedoria a la ciutat.

En els darrers anys ha crescut l'interès i l'anàlisi dels factors que determinen la creació d'empreses. L'activitat emprenedora ha estat objecte d'estudi i de polítiques públiques de suport, com en són bon exemple les iniciatives promogudes per l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant Barcelona Activa, amb la finalitat d'impulsar start-ups innovadores a la ciutat i preservar la competitivitat de l'ecosistema emprenedor. Més recentment, projectes com *Barcelona Accelera* s'emmarquen en la prioritat municipal 'Barcelona Capital Digital i Emprenedora' per fer créixer l'economia de la ciutat en moments crítics com l'actual.

L'explotació de la MCVL per part de l'OMD iniciada en el 2016 permet conèixer amb molt nivell de detall diversos aspectes del mercat de treball de Barcelona³. En el cas de l'emprenedoria, la figura de l'emprenedor s'identifica a la MCVL, seguint la metodologia del *Projecte GEM*, a partir de l'estudi de les persones treballadores del règim d'autònoms de la Seguretat Social que inicien una activitat la durada de la qual comprèn un període de fins a 42 mesos⁴.

L'estudi posa l'accent en diversos aspectes relacionats amb el perfil socio-demogràfic, sectorial i territorial de l'emprenedoria de Barcelona i presenta les taxes d'activitat emprenedora definides com el quocient entre el nombre de persones emprenedores i la població de 18 i 64 anys. L'anàlisi mostra com en el 2019, en un moment de desacceleració del creixement econòmic, la xifra de persones emprenedores creixia a la ciutat a un ritme superior al dels afiliats al règim general de la Seguretat Social. Els resultats de l'informe de l'any 2020 reflectiran els efectes de la Covid-19 sobre l'emprenedoria de la ciutat i esperem que també segueixin posant de manifest el seu caràcter contra cíclic davant de la crisi a la que està fent front la ciutat.

¹ La MCVL és un conjunt de microdades individuals anonimitzades, extretes aleatòriament dels registres de la Seguretat Social.

² També hi ha una segona referència que té com a font l'OCDE, l'*Entrepreneurship Indicators Programme*. En aquest cas es tracta d'un sistema d'indicadors derivat de l'estadística empresarial dels diferents països de l'OCDE.

³ Bona part dels treballs desenvolupats fins ara s'han centrat en els treballadors assalariats, posant el focus en els salaris i la seva evolució en els darrers anys, situacions de precarietat laboral, la distribució, la desigualtat salarial o la bretxa salarial per raó de gènere. Aquests informes es poden consultar al Web de *Barcelona Economia*.

⁴ Concepció de la figura de l'emprenedor basada en la metodologia del projecte GEM. Veure nota metodològica.

II. SÍNTESI DELS PRINCIPALS RESULTATS

- El nombre de persones emprenedores residents a Barcelona l'any 2019 era de 42.675 autònoms, majoritàriament homes (59,8%). En plena fase de desacceleració del ritme de creixement econòmic, l'any 2019 va augmentar el nombre de persones emprenedores a la ciutat (+2,3%) més que la xifra d'afiliats al règim general de la Seguretat Social (+1,3%), posant de manifest el comportament anticíclic de l'emprenedoria. Entre 2010 i 2019 l'augment de persones emprenedores a Barcelona ha estat del 42,5% (39% a l'AMB).
- La taxa d'activitat emprenedora a la ciutat l'any 2019 (4,10%), va ser superior a la de l'AMB (3,62%) i Catalunya (3,37%). Barcelona va encapçalar un any més el rànquing d'emprenedoria de les grans ciutats espanyoles, per davant de Madrid i València.
- La taxa d'activitat emprenedora dels homes (5%) ha estat superior a la de les dones (3,23%) tant a Barcelona com a la resta d'àmbits territorials al llarg del període 2010-2019.
- La taxa a Barcelona s'ha incrementat en més d'un punt percentual entre 2010 i 2019, més que a la resta d'àmbits. La dels homes ha crescut 1,7 punts a Barcelona, més que la de les dones (0,8 punts) i el diferencial entre sexes ha tendit a eixamplar-se en aquest període.
- El nombre d'emprenedors de 40 a 64 anys va créixer a la ciutat l'any 2019 (+3,9%) més que el de 18 a 39 anys (+0,7%) i la participació d'ambdós col·lectius era molt equilibrada.
- La taxa d'activitat dels emprenedors de 18 a 39 anys (4,54%) s'ha mantingut per sobre de la del grup de 40 a 64 anys (3,73%) al llarg de tot el període 2010-2019, però l'augment de la propensió a l'emprenedoria ha estat similar per a ambdós col·lectius i el diferencial s'ha frenat en el 2019. La taxa més elevada ha estat la del grup de 35 a 39 anys (6,3%).
- Gairebé quatre de cada deu persones emprenedores a Barcelona eren de nacionalitat estrangera en el 2019 (38,9%) i la seva participació sobre el total ha anat a l'alça entre 2010-2019, ja que han experimentat un increment molt més intens que els espanyols.
- La població estrangera ha mostrat una major propensió a l'emprenedoria en el 2019 (6,19%) que l'espanyola (3,37%) al llarg de tot el període 2010-2019, tant a Barcelona com a l'AMB. El diferencial entre ambdós col·lectius es va eixamplar fins el 2018 però en el 2019 s'ha frenat. La taxa més elevada ha estat la dels emprenedors/es europeus (7,08%).
- La major part dels emprenedors desenvolupaven la seva activitat al terciari, en coherència amb l'estructura productiva de Barcelona. Un 23,7% del total dins del grup d'*Activitats professionals, científiques, tècniques i Activitats administratives*.
- Una bona part dels emprenedors havien iniciat la seva activitat en els darrers dotze mesos (43,1%) i en un 29,2% dels casos l'antiguitat del negoci era de 12 a 24 mesos.
- L'Eixample concentrava en el 2019 el major nombre d'emprenedors (16%), mentre que les Corts va ser l'únic districte amb un pes relatiu del col·lectiu femení més elevat (56%). A Ciutat Vella i Sant Andreu la participació dels emprenedors de 18 a 39 anys va ser de prop del 60%. A Ciutat Vella també es va registrar el percentatge més elevat de l'emprenedoria estrangera (54,7%).
- Sarrià-Sant Gervasi va ser novament el districte amb la major propensió a l'emprenedoria, amb una taxa propera al 5%, seguit de Gràcia (4,49%) i Ciutat Vella (4,43%). La taxa del col·lectiu masculí va ser més elevada que la de les dones a tots els districtes excepte a les Corts. A la major part del territori –excepte a Nou Barris i l'Eixample– la propensió a emprendre de grup de 18 a 39 anys va superar la del grup de 40 a 64 anys. Finalment, la taxa d'activitat emprenedora dels estrangers va ser més elevada que la dels espanyols a tots els districtes excepte a Sarrià-Sant Gervasi i Ciutat Vella.

III. L'EMPREDORIA A BARCELONA I ALTRES ÀMBITS. 2010-2019

Barcelona comptava l'any 2019 amb un total de 42.675 emprenedors residents a la ciutat, amb un pes de gairebé dos terços de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (64,4%) i més de la quarta part del total de Catalunya (26,2%), d'acord amb l'estimació realitzada a partir de les dades de treballadors autònoms de la MCVL. A la resta de municipis de l'AMB⁵ la xifra va ser de 23.625 treballadors, fent un total de 66.300 emprenedors residents al conjunt de l'AMB, el 41% del total de Catalunya.

A Barcelona, els emprenedors seguien sent majoritàriament homes (sis de cada deu). Les dones van representar el 40,2% del total, una participació lleugerament més elevada que a la resta de l'AMB (38,7%) però inferior la del total de Catalunya (41%).

Taula 1. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits (2019)

	Total	Dones	Homes	18-39 anys	40-64 anys	espanyols	estrangers
Barcelona (residents)	42.675	17.175	25.500	21.525	21.150	26.075	16.600
AMB (residents) sense Barcelona*	23.625	9.150	14.475	10.675	12.950	16.100	7.525
AMB (Residents)*	66.300	26.325	39.975	32.200	34.100	42.175	24.125
Catalunya	162.750	66.700	96.050	75.225	87.525	118.600	44.150

(*) Dades corresponents als municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

La distribució del nombre d'emprenedors entre els dos grans grups d'edat va seguir essent bastant equilibrada en el cas de Barcelona i, de forma similar a l'any anterior, lleugerament esbiaixada a favor dels més joves, de 18 a 39 anys (50,4%), mentre que a la resta d'àmbits analitzats els emprenedors de 40 a 64 anys van tenir un pes més elevat.

Els emprenedors de Barcelona l'any 2019 eren majoritàriament de nacionalitat espanyola, però els estrangers van anar a l'alça i ja representaven el 38,9% del total de treballadors autònoms involucrats en la creació d'una empresa pròpia, una participació més elevada que la que van tenir a la resta de l'AMB (31,9%) i Catalunya (27,1%).

Taula 2. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits (2010-2019)

	2010	2018	2019	Var.19/18 (%)	Var.19/10 (%)
Barcelona	29.950	41.725	42.675	2,3	42,5
AMB sense Barcelona*	17.750	24.300	23.625	-2,8	33,1
Catalunya	151.925	166.550	162.750	-2,3	7,1

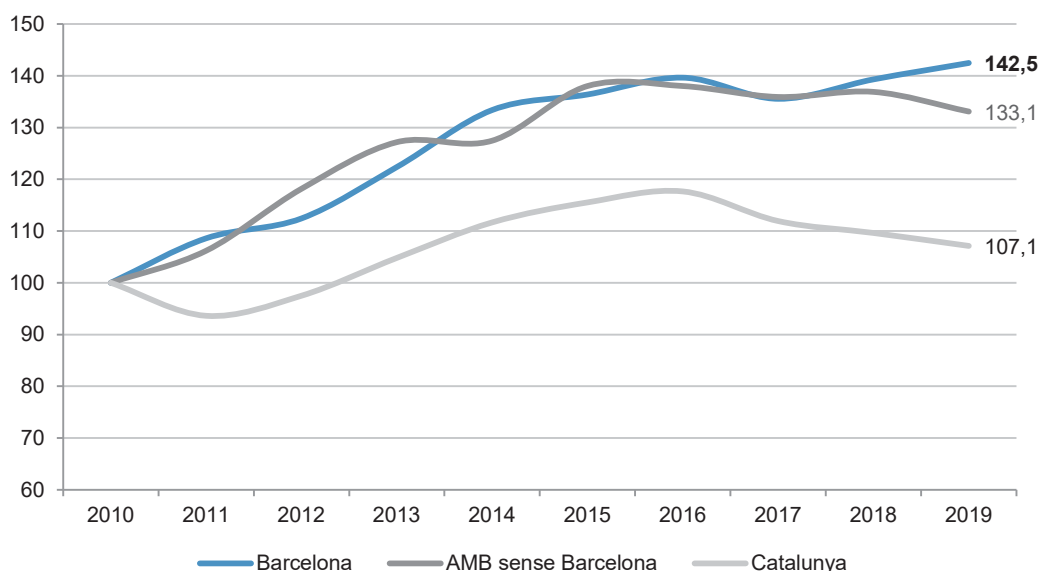
(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

⁵ Dades corresponents als municipis de l'AMB (sense Barcelona) de més de 40.000 habitants. En el 2019, les dades inclouen els municipis de: Badalona, Castelldefels, Cerdanyola del Vallès, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, Gavà, Hospitalet de Llobregat, El Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet i Viladecans.

Després del parèntesi de 2017 en la trajectòria a l'alça del nombre d'emprenedors –quan la xifra es va reduir a tots els àmbits analitzats- l'emprenedoria va recuperar la senda del creixement en el 2018 a Barcelona i en menor mesura a l'AMB i a la capital va continuar creixent en el 2019 (+2,3%), mentre que a la resta d'àmbits analitzats va descendir. Amb aquest augment a Barcelona s'assoleix un nou màxim superant el valor de 2016, mentre que el conjunt de Catalunya acumula tres anys consecutius de trajectòria a la baixa.

Pel conjunt del període 2010-2019, l'augment del nombre d'emprenedors ha estat del 42,5% a Barcelona i de prop del 40% a l'AMB, mentre que el creixement registrat al conjunt de Catalunya en aquests anys ha estat molt més contingut (+7,1%).

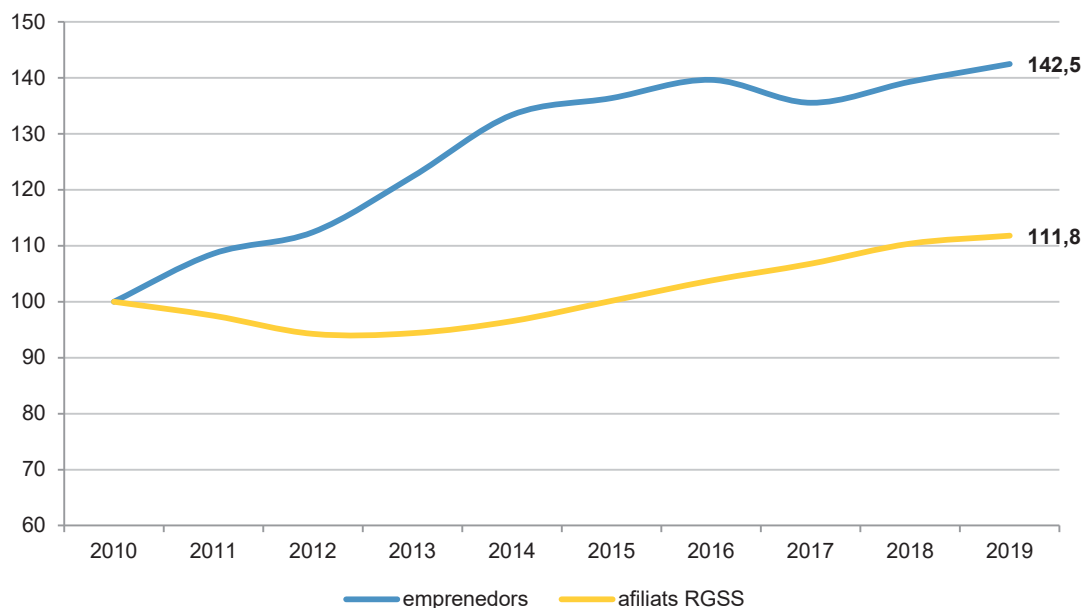
**Gràfic 1. Evolució de l'Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits
2010-2019 (base 100=2010)**

L'evolució de l'emprenedoria es relaciona normalment amb el comportament del cicle econòmic, tendint a augmentar quan la conjuntura és més adversa i es destrueix ocupació, i en sentit invers, a reduir-se en els períodes de creixement econòmic. Al gràfic 2 es compara l'evolució de l'emprenedoria amb la que va seguir la afiliació al règim general de la Seguretat Social a Barcelona durant el període 2010-2019. Com es pot observar, la trajectòria alcista del nombre de persones emprenedores va ser molt intensa durant els anys de crisi, especialment fins l'any 2014, reflectint el comportament anticíclic de l'emprenedoria, mentre que en sentit contrari, la xifra d'assalariats i assalariades marcava mínims en aquest període.

La tendència a l'estabilització i un cert estancament que mostren les xifres d'emprenedors a Barcelona fins al 2018 coincidint amb l'etapa de creixement econòmic i d'augment de l'ocupació posa de manifest novament el perfil contra cíclic de l'emprenedoria. Un perfil que també recullen les darreres dades de 2019 quan, amb la pèrdua d'impuls de la conjuntura, el nombre d'emprenedors registra un increment respecte a 2018 superior al que presenta la xifra d'afiliats al règim general de la Seguretat Social.

Gràfic 2. Evolució del nombre d'emprenedors i d'afiliats al règim general de la Seguretat Social a Barcelona (base 100=2010)

La dimensió de l'emprenedoria *per necessitat* o 'reactiva' ha tingut tradicionalment més rellevància durant els anys de crisi, davant de la manca d'alternatives i les dificultats per a accedir a una ocupació, mentre que d'acord amb el projecte GEM, en els anys de major expansió del cicle econòmic guanyaria pes el que es considera la dimensió original de l'emprenedoria, la motivació 'proactiva' o *per oportunitat*⁶.

El detall del nombre de persones emprenedores per sexe (taula 3) mostra com el creixement de Barcelona en el 2019 en relació amb el 2018 obeeix al comportament favorable del col·lectiu masculí (+4,2%), mentre que en el segment femení l'emprenedoria va anar lleugerament a la baixa (-0,4%).

Taula 3. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits per sexe (2010-2019)

	Dones					Homes				
	2010	2018	2019	Var.19/18 (%)	Var.19/10 (%)	2010	2018	2019	Var.19/18 (%)	Var.19/10 (%)
Barcelona	12.819	17.250	17.175	-0,4	34,0	17.131	24.475	25.500	4,2	48,8
AMB sense Barcelona*	6.929	9.025	9.150	1,4	32,0	10.821	15.275	14.475	-5,2	33,8
Catalunya	61.682	66.875	66.700	-0,3	8,1	90.243	99.675	96.050	-3,6	6,4

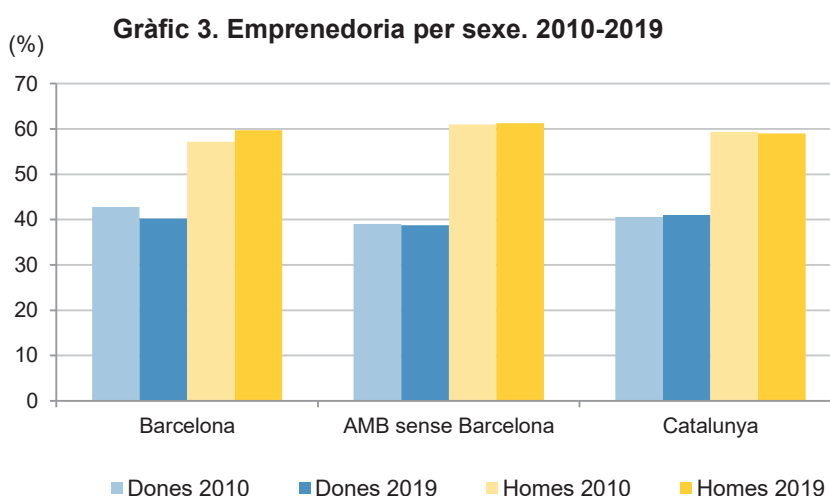
(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

L'evolució del col·lectiu femení en el 2019 al conjunt de Catalunya ha estat similar al de Barcelona, mentre que a l'AMB s'observa un comportament més favorable (+1,4%). En el col·lectiu masculí, en canvi, les dades de 2019 només són positives a Barcelona, mentre retrocedeixen de forma generalitzada a la resta d'àmbits territorials analitzats.

⁶ Segons el projecte GEM, en el cas de les empreses de creació recent hi predominen clarament els motius proactius (marcar una diferència en el món o bé crear una gran riquesa) sobre els reactius (es crea l'empresa perquè la feina és escassa). El nivell de qualitat de l'emprenedoria serà una característica més aviat pròpia de les motivacions proactives que no pas de les reactives i incidirà en l'augment de les probabilitats de supervivència de les noves empreses.

Les xifres de 2019 no han fet més que eixamplar la diferència de gènere a Barcelona, com posa de manifest la variació en el període 2010-2019, amb un increment del nombre d'homes de prop del 49%, 15 punts percentuals superior al del col·lectiu femení. A l'AMB, les diferències en el ritme de creixement per sexe no han estat tan pronunciades com a la capital, mentre que al conjunt de Catalunya s'han escurçat moderadament, com a resultat d'un creixement del col·lectiu femení lleugerament superior al del masculí.

Aquesta evolució es mostra al gràfic 3, on es veu com el pes relatiu de l'emprenedoria femenina ha minvat lleugerament entre 2010 i 2019. A Barcelona, les dones emprenedores representaven un 42,8% del total l'any 2010, una participació que es va reduir al 40,2% en el 2019, mentre que a la resta de l'AMB el biaix per sexe es va mantenir més estable i al conjunt de Catalunya la diferència es va reduir de forma gairebé imperceptible.

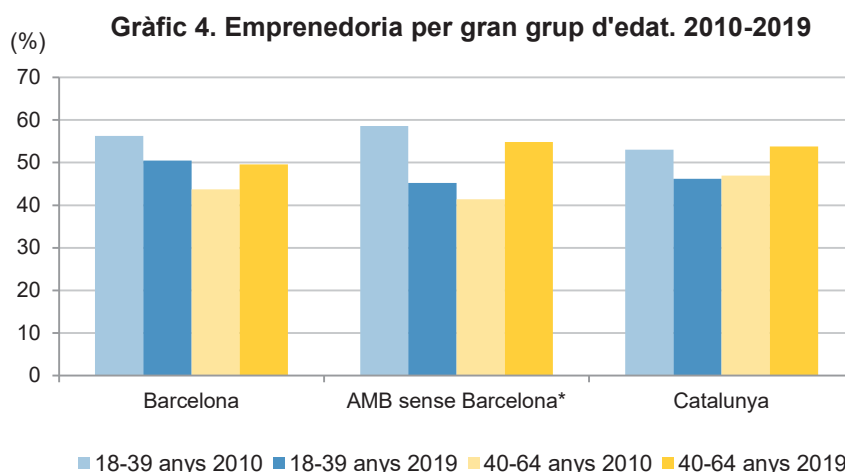
Pel que fa a l'edat, l'augment del nombre d'emprenedors de 2019 en relació amb el 2018 a Barcelona ha obeït fonamentalment al repunt experimentat del col·lectiu de 40 a 64 anys (+3,9%), mentre que al segment d'emprenedors més joves (18-39 anys) l'alça ha estat molt més continguda (+0,7%), sent negativa a la resta d'àmbits analitzats.

Taula 4. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits per gran grup d'edat (2010-2019)

	18 - 39 anys					40 - 64 anys				
	2010	2018	2019	Var. 19/18 (%)	Var. 19/10 (%)	2010	2018	2019	Var. 19/18 (%)	Var. 19/10 (%)
Barcelona	16.850	21.375	21.525	0,7	27,7	13.100	20.350	21.150	3,9	61,5
AMB sense Barcelona*	10.400	11.400	10.675	-6,4	2,6	7.350	12.900	12.950	0,4	76,2
Catalunya	80.575	78.225	75.225	-3,8	-6,6	71.350	88.325	87.525	-0,9	22,7

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Pel conjunt del període 2010-2019, el major ritme de creixement dels emprenedors de 40 a 64 anys ha fet que el col·lectiu de 18 a 39 anys –majoritari l'any 2010- hagi perdut pes relatiu tant a Barcelona com a la resta d'àmbits. En el cas de la capital, la participació d'ambdós col·lectius en el 2019 ja estava pràcticament igualada, amb un biaix lleugerament favorable al de 18 a 39 anys (50,4% del total d'emprenedors) mentre que a la resta de l'AMB i Catalunya el segment predominant ha passat a ser el de 40 a 64 anys.

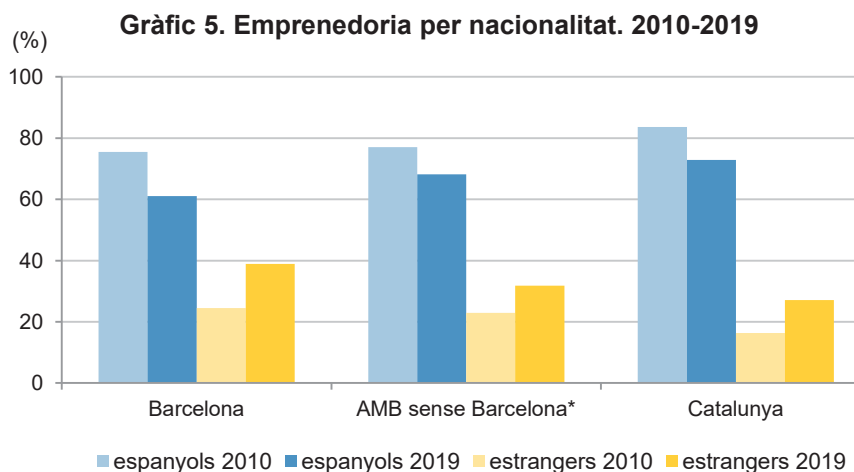
Respecte la nacionalitat, cal dir que l'augment del nombre d'emprenedors de 2019 a Barcelona s'ha concentrat exclusivament en el col·lectiu d'estrangers, de forma similar a l'any anterior, amb un notable repunt en relació amb l'any 2018 (+9,8%) que també s'observa a la resta de l'AMB (+4,5%) i en menor mesura a Catalunya (+1,9%), mentre que el nombre d'emprenedors de nacionalitat espanyola ha retrocedit a tots els àmbits.

Taula 5. Emprenedoria a Barcelona i altres àmbits segons nacionalitat (2010-2019)

	espanyols					estrangers				
	2010	2018	2019	Var.19/18 (%)	Var.19/10 (%)	2010	2018	2019	Var.19/18 (%)	Var.19/10 (%)
Barcelona	22.600	26.600	26.075	-2,0	15,4	7.350	15.125	16.600	9,8	125,9
AMB sense Barcelona*	13.675	17.100	16.100	-5,8	17,7	4.075	7.200	7.525	4,5	84,7
Catalunya	127.050	123.225	118.600	-3,8	-6,7	24.875	43.325	44.150	1,9	77,5

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Entre 2010 i 2019 els emprenedors estrangers s'han més que doblat a Barcelona. El fort ritme de creixement d'aquest col·lectiu els ha fet guanyar pes relatiu al llarg del període a tots els àmbits, en detriment dels emprenedors de nacionalitat espanyola. A la ciutat han passat de representar aproximadament un de cada quatre emprenedors el 2010 (24,5%) a prop de quatre de cada deu en el 2019 (38,9%).

IV. PERFIL DE LES PERSONES EMPRENEDORES A BARCELONA

En aquest capítol s'analitzen amb més nivell de detall les característiques personals dels emprenedors/es residents a Barcelona l'any 2019, així com el sector d'activitat al que pertanyen i el temps que porten desenvolupant l'activitat emprenedora.

IV.1. Característiques personals dels emprenedors

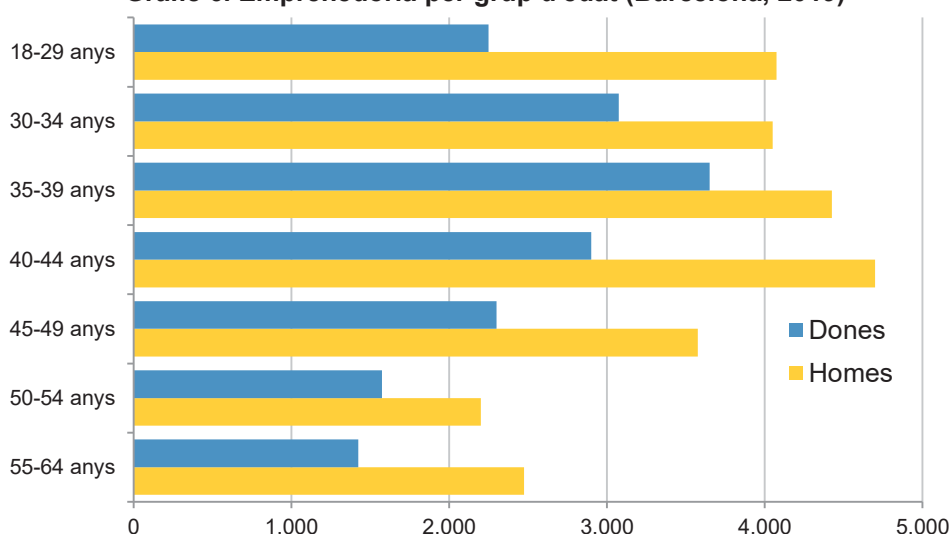
El grup de 35 a 39 anys va concentrar el major nombre de persones emprenedores, amb el 18,9% del total (taula 6) seguit a poca distància dels grups de 40 a 44 anys (17,8%) i de 30 a 34 anys (16,7%). Les persones emprenedores de fins a 44 anys van representar més de dos terços del total (68,2%).

Taula 6. Emprenedoria segons grup d'edat (Barcelona, 2019)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
18-29 anys	6.325	14,8	35,6	64,4
30-34 anys	7.125	16,7	43,2	56,8
35-39 anys	8.075	18,9	45,2	54,8
40-44 anys	7.600	17,8	38,2	61,8
45-49 anys	5.875	13,8	39,1	60,9
50-54 anys	3.775	8,8	41,7	58,3
55-64 anys	3.900	9,1	36,5	63,5
Total	42.675	100	40,2	59,8

Un any més, el pes dels homes va ser superior a la de les dones a tots els grups d'edat i la diferència entre sexes més reduïda en termes relatius va correspondre al grup de 35 a 39 anys, amb una participació de les emprenedores del 45,2% del total, cinc punts percentuals superior a la mitjana.

Gràfic 6. Emprenedoria per grup d'edat (Barcelona, 2019)

El biaix per sexe va ser notable al grup d'edat més avançada (55-64 anys) on les dones només representaven el 36,5% del total d'emprenedors, si bé el desequilibri més significatiu entre dones i homes en termes relatius l'any 2019 es va observar en el grup de persones emprenedores més joves (de 18 a 29 anys), on la participació femenina va ser de tan sols el 35,6% del total.

La participació de les dones va ser inferior a la dels homes tant en els col·lectius d'estrangers com en el de nacionalitat espanyola, on el seu pes va ser de prop del 42% en el 2019, de forma similar al col·lectiu de dones de la resta d'Europa (41,7%). Les persones emprenedores d'Europa (sense Espanya) tenien un pes del 16,6% del total, inferior al dels estrangers de la resta del món (22,3%), on la participació dels homes va ser més elevada i les dones representaven només el 34,9%.

Taula 7. Emprenedoria segons nacionalitat (Barcelona, 2019)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Espanya	26.075	61,1	41,8	58,2
Europa (sense Espanya)	7.075	16,6	41,7	58,3
Resta del món	9.525	22,3	34,9	65,1
Total	42.675	100	40,2	59,8

Pel que fa al nivell d'estudis de les persones emprenedores, dos terços del total tenien el títol de Batxiller o equivalent o titulacions superiors (66%), mentre que els emprenedors que comptaven només amb el Graduat Escolar, ESO o una Formació Professional de grau mig representaven en el 2019 una mica més de la quarta part (27,4%). En aquest darrer cas, la participació del col·lectiu femení no va arribar a un terç del total (32,3%), sent notablement inferior al pes de les emprenedores del col·lectiu que comptava amb un major nivell formatiu (44,6%).

Taula 8. Emprenedoria segons nivell d'estudis (Barcelona, 2019)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Fins a Graduat Escolar o equivalent	11.675	27,4	32,3	67,7
Batxiller, equivalents o superiors	28.150	66,0	44,6	55,4
No consta	2.850	6,7	29,8	70,2
Total	42.675	100	40,2	59,8

IV.2. L'emprenedoria per sector d'activitat

La taula 9 mostra la distribució del nombre de persones emprenedores en funció del sector d'activitat. Per tal de mantenir la representativitat de les dades, els sectors econòmics de la branca de serveis (CCAE-2009) es presenten agregats en cinc grans grups d'activitat.

La major part de les persones emprenedores residents a la ciutat -un 87,9% del total- desenvolupaven la seva activitat al terciari, en línia amb l'estructura del teixit productiu de la ciutat, caracteritzada pel fort protagonisme dels sectors serveis. Aquest percentatge va ser gairebé nou punts percentuals superior al del conjunt de Catalunya (77,2%), on tant la indústria com la construcció tenen un major pes relatiu. A Barcelona, en canvi, l'emprenedoria a la indústria i la construcció va ser més minoritària i en ambdós sectors estava dominada pel col·lectiu d'homes de més de 40 anys.

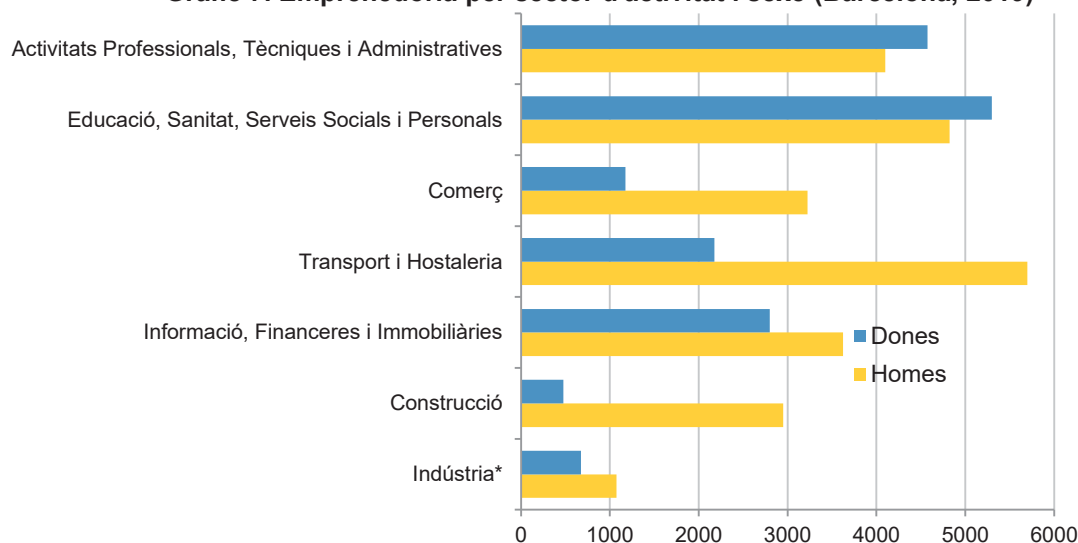
Taula 9. Persones emprenedores segons sector d'activitat, sexe i gran grup d'edat (Barcelona, 2019)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)	18-39 (%)	40-64 (%)
Indústria*	1.750	4,1	38,6	61,4	38,6	61,4
Construcció	3.425	8,0	13,9	86,1	32,1	67,9
Comerç	6.425	15,1	43,6	56,4	42,8	57,2
Transport i Hostaleria	7.875	18,5	27,6	72,4	54,3	45,7
Informació, Financeres i Immobiliàries	4.400	10,3	26,7	73,3	57,4	42,6
Activitats Professionals, Tècniques i Administratives	10.125	23,7	52,3	47,7	56,5	43,5
Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals	8.675	20,3	52,7	47,3	51,6	48,4
Total	42.675	100	40,2	59,8	50,4	49,6

(*) Nombre d'observacions inferior a 100

Com és habitual, el grup d'*Activitats professionals, científiques i tècniques i d'Activitats administratives i auxiliars* va concentrar el major nombre d'emprenedors a Barcelona l'any 2019 (23,7%) seguit d'*Educació, Sanitat, Serveis Socials i Personals* (20,3%). Ambdues branques van ser les úniques en les que el pes relatiu del col·lectiu femení va ser superior al del masculí (gràfic 7). A la vegada, el pes dels treballadors de 18 a 39 anys va ser superior a la mitjana en aquests dos grups d'activitats, però va ser la branca d'*Informació, Financeres i Immobiliàries* la que va registrar una participació de persones emprenedores joves més elevada (57,4%), set punts per sobre de la mitjana.

Gràfic 7. Emprenedoria per sector d'activitat i sexe (Barcelona, 2019)

Amb uns trets característics similars als de les activitats d'*Informació i comunicacions*, *Financeres i assegurances* i *Activitats immobiliàries*, la branca del *Transport i Hostaleria*, la tercera en nombre de persones emprenedores en el 2019 (18,5%) també va presentar un major pes relatiu del grup de 18 a 39 anys (54,3%) i una presència del col·lectiu masculí clarament majoritària, superior al 70%.

Encara que amb un biaix de gènere menys pronunciat, les activitats del grup de *Comerç al detall, a l'engròs i venda i reparació de vehicles* (15,1% del total de persones emprenedores) també es van caracteritzar per un major pes relatiu dels homes (56,4%), però en aquest cas la participació del col·lectiu de persones de més de 40 anys (57,2%) va ser més elevada que la dels joves.

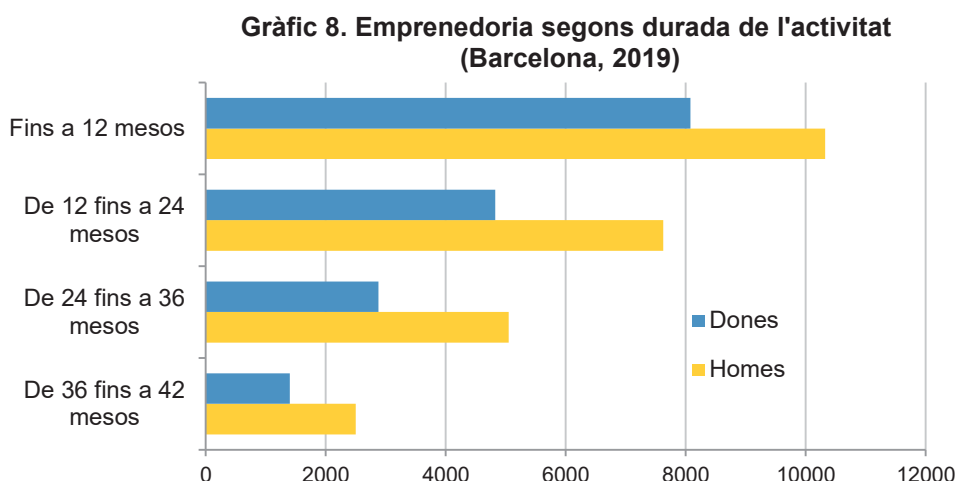
IV.3. L'emprenedoria segons la durada de l'activitat

D'acord amb la MCVL, una bona part de les persones emprenedores (43,1% en el 2019) havien iniciat la seva activitat recentment -en els darrers 12 mesos-, mentre que l'antiguitat del negoci era de 12 a 24 mesos pel 29,2% del total i només en un 18,6% dels casos anava dels 2 als 3 anys. Les persones treballadores autònomes que portaven més temps desenvolupant l'activitat –de 3 a 3 anys i mig- i per tant, ja estaven a punt de completar l'etapa de nova emprenedoria, prèvia a la consolidació empresarial –que va més enllà dels 42 mesos- van ser els més minoritaris, amb un pes del 9,1% del total.

Taula 10. Emprenedoria segons durada de l'activitat (2019)

	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)
Fins a 12 mesos	18.400	43,1	43,9	56,1
De 12 fins a 24 mesos	12.450	29,2	38,8	61,2
De 24 fins a 36 mesos	7.925	18,6	36,3	63,7
De 36 fins a 42 mesos	3.900	9,1	35,9	64,1
Total	42.675	100	40,2	59,8

El pes del col·lectiu masculí va ser novament superior al del femení en totes les etapes, des de la fase més inicial –l'emprenedoria naixent, fins a 1 any d'antiguitat- a les de major consolidació de la iniciativa empresarial. La participació més elevada del col·lectiu femení en el 2019 es va donar en l'etapa inicial de l'emprenedoria –fins a 12 mesos- moment en que el seu pes es va situar en el 43,9% del total, sent inferior en les etapes d'emprenedoria més consolidada.

V. L'EMPRENEDORIA A BARCELONA PER DISTRICTES

La taula 11 presenta la distribució territorial del nombre d'empresaris corresponent a l'any 2019⁷. L'Eixample va ser un any més el districte que concentrava el major nombre d'empresaris (16% del total) en línia amb el pes de la seva població resident, més que triplicant la xifra de Les Corts (4,4%).

Taula 11. Emprenedoria per districtes, sexe, gran grup d'edat i nacionalitat (Barcelona, 2019)

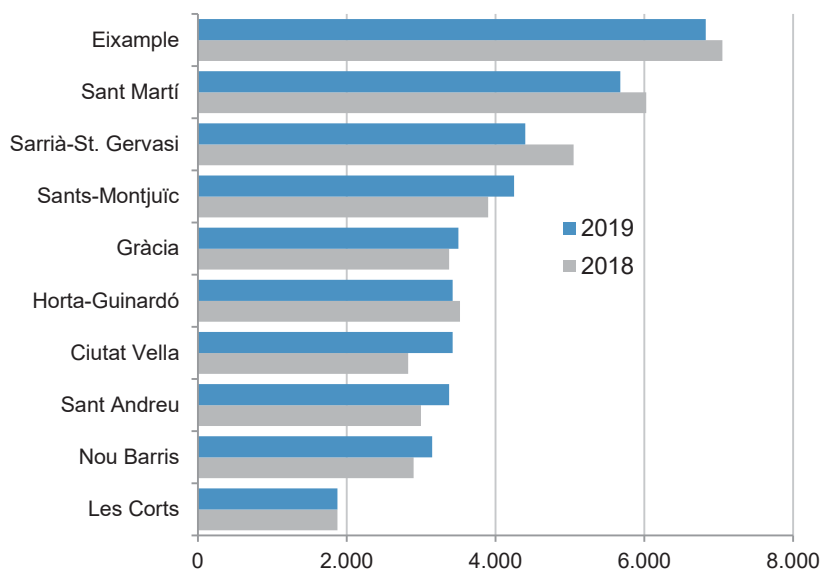
	Total	(%)	Dones (%)	Homes (%)	18-39 (%)	40-64 (%)	espanyols (%)	estrangers (%)
1. Ciutat Vella	3.425	8,0	35,8	64,2	59,9	40,1	45,3	54,7
2. Eixample	6.825	16,0	46,2	53,8	48,0	52,0	64,8	35,2
3. Sants-Montjuïc	4.250	10,0	35,9	64,1	49,4	50,6	57,1	42,9
4. Les Corts	1.875	4,4	56,0	44,0	48,0	52,0	76,0	24,0
5. Sarrià-St. Gervasi	4.400	10,3	43,2	56,8	44,9	55,1	83,5	16,5
6. Gràcia	3.500	8,2	37,1	62,9	53,6	46,4	73,6	26,4
7. Horta-Guinardó	3.425	8,0	42,3	57,7	46,7	53,3	59,9	40,1
8. Nou Barris	3.150	7,4	40,5	59,5	38,1	61,9	58,7	41,3
9. Sant Andreu	3.375	7,9	34,8	65,2	58,5	41,5	60,0	40,0
10. Sant Martí	5.675	13,3	40,5	59,5	49,3	50,7	57,3	42,7
NC	2.775	6,5	29,7	70,3	64,0	36,0	29,7	70,3
BARCELONA	42.675	100	40,2	59,8	50,4	49,6	61,1	38,9

Al gràfic 9 es presenten els districtes ordenats en funció del nombre total de persones emprenedores de 2019. En la banda alta i després de l'Eixample l'any 2019 es van situar,

⁷ La mostra d'empresaris per districtes inclou un 6,5% d'observacions en les que no consta el districte de residència de l'emprenedor. La major part d'aquestes observacions corresponen majoritàriament a un perfil d'home (70,3%), de 18 a 39 anys (64%) i de nacionalitat estrangera (70,3%). Això implica que, en els resultats obtinguts per districtes, aquests col·lectius presenten un cert biaix a la baixa.

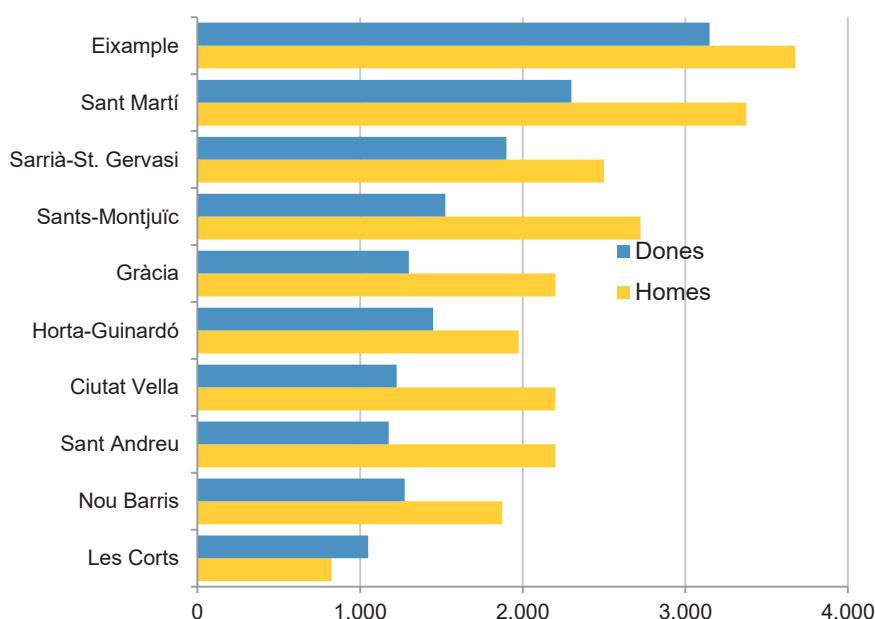
com un any enrere, Sant Martí i Sarrià-Sant Gervasi. Tanmateix, aquests districtes caracteritzats per registrar habitualment les xifres més elevades d'autònoms involucrats en la creació d'un negoci van ser en el 2019 els que van experimentar descensos més importants en relació amb el 2018, especialment Sarrià-Sant Gervasi (-12,9%) i en menor mesura Sant Martí (-5,8%) i l'Eixample (-3,2%).

Gràfic 9. Emprenedoria per districtes (Barcelona)

El nombre de persones emprenedores també va anar moderadament a la baixa a Horta-Guinardó (-2,8%), mentre que a les Corts es va estabilitzar i a la resta de districtes va registrar variacions a l'alça. Els repunts més intensos en termes relatius es van donar a Ciutat Vella (+21,2%), Sant Andreu (+12,5%), Sants-Montjuïc (+9%) i Nou Barris (+8,6%). També a Gràcia la xifra va augmentar un 3,7%, per sobre de la mitjana de la ciutat.

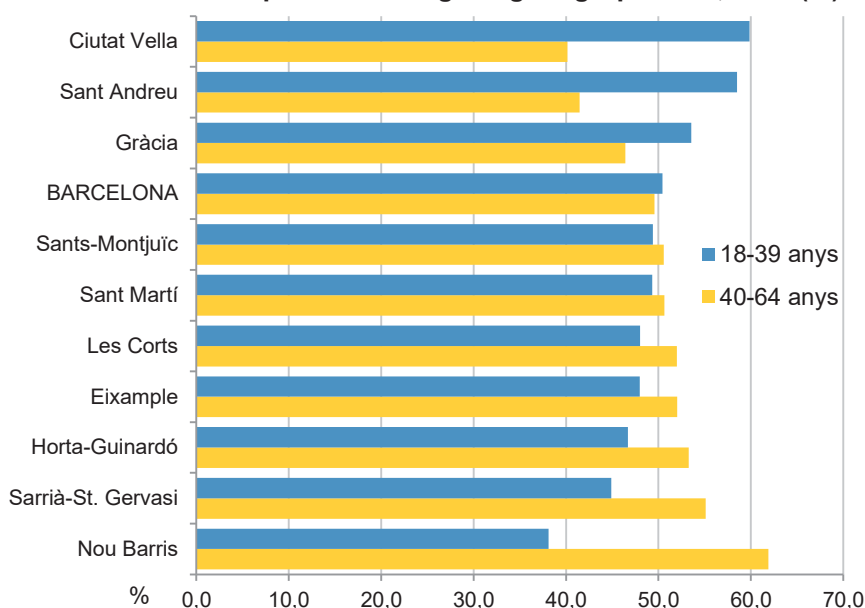
Gràfic 10. Emprenedoria per districtes i sexe (2019)

Pel que fa a la distribució per sexe (gràfic 10), els resultats del 2019 seguien mostrant una participació dels homes superior a la de les dones a gairebé tots els districtes, amb l'única excepció de les Corts, on el pes del col·lectiu femení va arribar al 56%. A l'Eixample la participació de les dones va ser més reduïda (46,2%) però es va situar per sobre de la mitjana de Barcelona, com a Sarrià-Sant Gervasi (43,2%) i Horta-Guinardó (42,3%), mentre que a l'altre extrem, als districtes de Sant Andreu, Ciutat Vella i Nou Barris es van registrar els percentatges del col·lectiu femení més baix, a l'entorn del 35% i gairebé dos de cada tres emprenedors eren homes.

L'augment del nombre de persones emprenedores de 40 a 64 anys en el 2019 va reduir el biaix en la participació dels dos grans grups d'edat a Barcelona i el pes relatiu dels emprenedors d'aquesta franja d'edat va ser superior al dels més joves a la major part dels districtes (gràfic 11). Només Ciutat Vella, Sant Andreu i Gràcia seguien mostrant un predomini de les persones emprenedores de 18-39 anys, els dos primers dels quals amb una participació propera al 60% del total. A Nou Barris, en l'extrem oposat, més del 60% dels emprenedors tenien de 40 a 64 anys i la participació dels més joves es va situar més de dotze punts per sota de la mitjana.

Gràfic 11. Emprenedoria segons gran grup d'edat, 2019 (%)

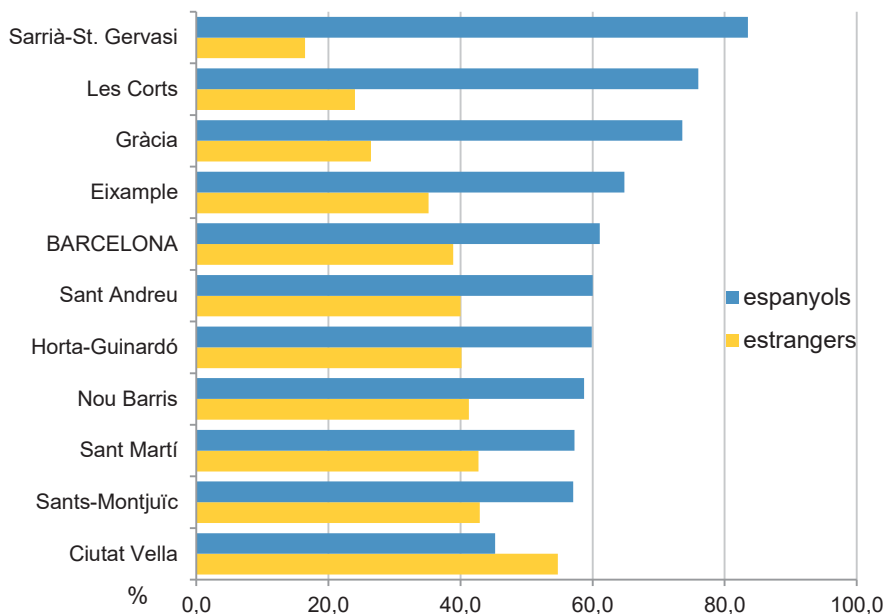

De forma similar a l'any anterior, Ciutat Vella seguia sent l'any 2019 el districte on la participació dels emprenedors estrangers era més elevada (54,7%) i l'únic en que el pes d'aquest col·lectiu era superior al dels espanyols (gràfic 12), de forma coherent amb l'estructura poblacional del districte, on el pes dels estrangers respecte als residents de 18 a 64 anys supera el 55%.

El repunt del nombre de persones emprenedores de nacionalitat estrangera a la ciutat en el 2019 es va estendre en major o menor mesura a gairebé tots els districtes, amb l'excepció de Sarrià-Sant Gervasi. Això va fer créixer la participació d'aquest col·lectiu a

bona part dels districtes, sent majoritaris els que presentaven un percentatge d'emprenedors estrangers del 40% o més.

Gràfic 12. Emprenedoria segons nacionalitat, 2019 (%)

A l'extrem oposat, Sarrià-Sant Gervasi va continuar sent l'any 2019 el districte amb un menor pes de l'emprenedoria estrangera (16,5%) seguit de Les Corts, Gràcia i l'Eixample, tots ells amb una participació de les persones emprenedores de nacionalitat espanyola superior a la mitjana de la ciutat.

VI. TAXES D'ACTIVITAT EMPRENEDORA

L'estimació del nombre de persones emprenedores obtinguda de la MCVL ens permet conèixer la propensió a l'emprenedoria en un determinat territori, calculada com a percentatge de població adulta involucrada en activitats empresarials en fase inicial. Seguint la metodologia del projecte GEM (Global Entrepreneurship Monitor) en aquest apartat de l'informe es presenten les taxes d'activitat emprenedora definides com el percentatge de població de 18 a 64 anys involucrada en iniciatives emprenedores al llarg d'un període no superior als 42 mesos.

VI.1. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona i a d'altres àmbits i ciutats

La taxa d'activitat emprenedora a Barcelona l'any 2019 va ser del 4,10%, molt similar a la de 2018 i més elevada que la de tots els altres àmbits analitzats. A la resta de l'AMB, la taxa va fregar el 3%, tan sols una dècima per sota de la de l'any anterior, sent inferior a la del conjunt de Catalunya i Espanya (3,37%). La taxa del conjunt de l'AMB (3,62%) va assolir un valor lleugerament més alt, sense diferències significatives respecte al 2018.

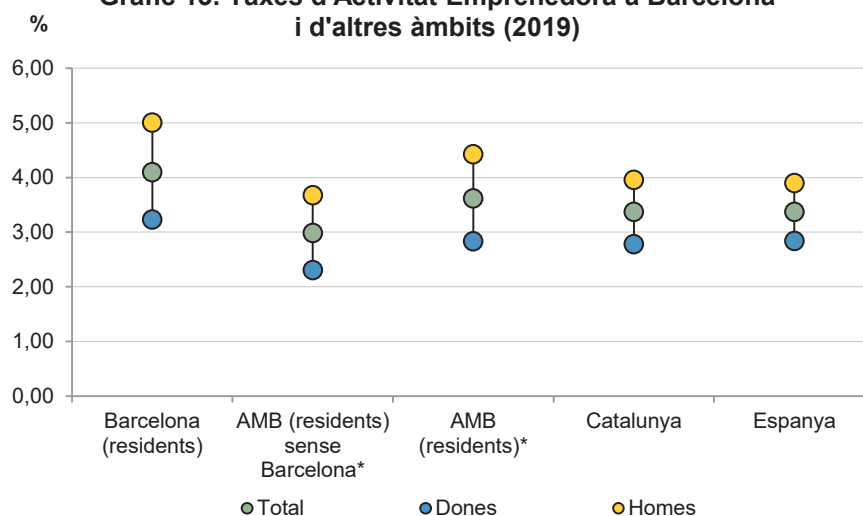
Taula 12. Taxes d'Activitat Emprenedora (2019)

	Total	Dones	Homes
Barcelona (residents)	4,10	3,23	5,00
AMB (residents) sense Barcelona*	2,98	2,30	3,67
AMB (residents)*	3,62	2,83	4,42
Catalunya	3,37	2,78	3,96
Espanya	3,37	2,84	3,90

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Aquests valors, que provenen de l'explotació de les microdades de la MCVL -extretes dels registres de la Seguretat Social- ofereixen la visió d'una font d'informació complementària als resultats del projecte *Global Entrepreneurship Monitor*⁸ (GEM), que publica dades per Catalunya i la província de Barcelona obtingudes fonamentalment a partir d'enquestes a la població de 18 a 64 anys sobre percepcions d'oportunitats i intencions d'emprendre, així com també en base a les opinions d'experts de l'entorn empenedor.

Gràfic 13. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona i d'altres àmbits (2019)

Per sexe, la taxa dels homes a Barcelona (5%) es va situar, un any més, per sobre de la de les dones (3,23%), pel baix pes relatiu del col·lectiu femení en relació amb el total d'emprenedors (40,2%). A la resta d'àmbits analitzats la situació era similar i la taxa d'activitat empenedora femenina també va quedar per sota de la dels homes, però el diferencial entre ambdós sexes a Barcelona (1,8 punts) va ser més elevat. Addicionalment, les taxes dels col·lectius femení i masculí de Barcelona van superar les respectives taxes per sexe de l'AMB, Catalunya i Espanya.

⁸ D'acord amb les dades del *Global Entrepreneurship Monitor. 2019/2020*, l'índex TEA (Total Entrepreneurial Activity) revela que en el 2019, un 7,14% de la població de 18 a 64 anys de la demarcació de Barcelona manifestava estar involucrada en activitats empenedores en fase inicial (8,31% a Catalunya i 6,1% a Espanya).

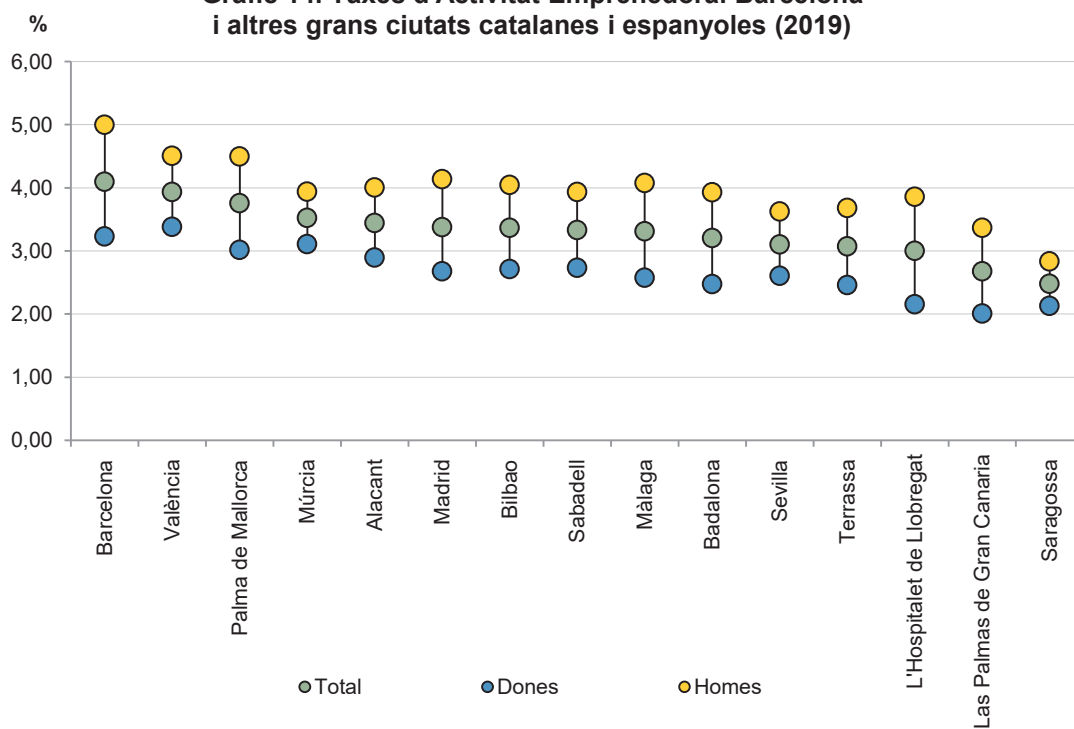
A la taula 13 es presenten, a més de Barcelona, les deu més grans ciutats espanyoles en nombre d'habitants, així com les quatre urbs catalanes més poblades després de la capital, ordenades en funció del nombre d'emprenedors.

Taula 13. Emprenedoria i Taxes d'Activitat Emprenedora a les grans ciutats (2019)

	Nombre d'Emprenedors	Taxa Total	Dones	Homes
Madrid	70.400	3,38	2,68	4,14
Barcelona	42.675	4,10	3,23	5,00
València	19.625	3,93	3,38	4,51
Sevilla	13.425	3,10	2,61	3,63
Màlaga	12.150	3,31	2,58	4,08
Palma de Mallorca	10.400	3,76	3,02	4,50
Saragossa	10.325	2,48	2,13	2,84
Múrcia	10.250	3,52	3,11	3,94
Alacant	7.300	3,45	2,89	4,01
Bilbao	7.200	3,37	2,71	4,05
Las Palmas de Gran Canaria	6.775	2,68	2,01	3,37
L'Hospitalet de Llobregat	5.025	3,00	2,16	3,86
Badalona	4.425	3,21	2,48	3,93
Sabadell	4.425	3,33	2,73	3,93
Terrassa	4.275	3,08	2,46	3,68

Com en anys anteriors, Barcelona segueix encapçalant el rànquing d'activitat emprenedora a les grans ciutats catalanes i espanyoles.

Gràfic 14. Taxes d'Activitat Emprenedora. Barcelona i altres grans ciutats catalanes i espanyoles (2019)

La capital catalana va registrar novament en el 2019 la major taxa d'activitat emprenedora global per l'elevat registre del col·lectiu masculí (5%), seguida de València que es situa en segona posició amb una taxa global propera al 4% i la taxa femenina més alta (3,4%). Darrera es van situar Palma de Mallorca, Múrcia i Alacant, formant un grup de grans ciutats de l'arc mediterrani, la major part de més de 400.000 habitants i amb una notable propensió a l'emprenedoria.

El dinamisme de ciutats com València en el 2019 –on més ha augmentat la taxa d'activitat emprenedora en relació amb el 2018– contrasta amb l'estancament de Bilbao i el lleuger descens de Màlaga, que retrocedeix posicions en el rànquing a favor de Madrid malgrat que a la capital de l'Estat, com a Barcelona, la taxa en el 2019 s'ha mantingut pràcticament constant. Pel que fa a les ciutats de l'entorn metropolità, l'any 2019 cal destacar el creixement de les taxes d'ambdós sexes a Sabadell, que situa la taxa global per davant de ciutats com Màlaga, superant a Badalona i ben a prop de Bilbao i Madrid, amb un diferencial en les taxes femenina i masculina més reduït que el registrat a Barcelona.

VI.2. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora 2010-2019

La taxa d'activitat emprenedora a Barcelona ha mostrat una tendència a l'estabilització entre 2016 i 2019. Després del lleu descens registrat en el 2017 a tots els àmbits analitzats, en el bienni 2018-2019 la taxa s'ha anat recuperant a la ciutat, assolint novament en el 2019 el mateix nivell de tres anys enrere. A la resta de municipis de l'AMB la taxa en els darrers anys ha tendit a un cert descens i es manté lleugerament per sota del nivell del bienni 2015-2016 de forma similar a Catalunya, si bé en aquest cas l'evolució en el 2019 ha estat més favorable i la taxa es recupera en relació amb el 2018.

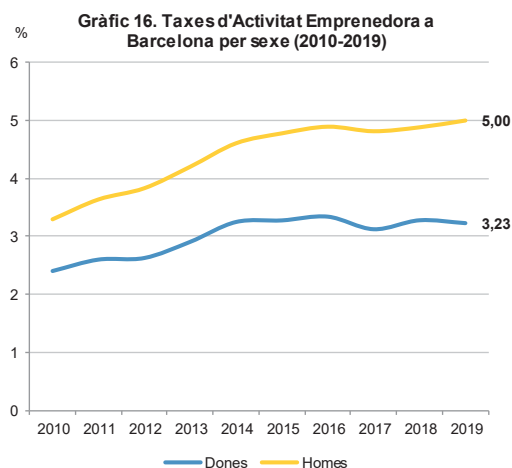
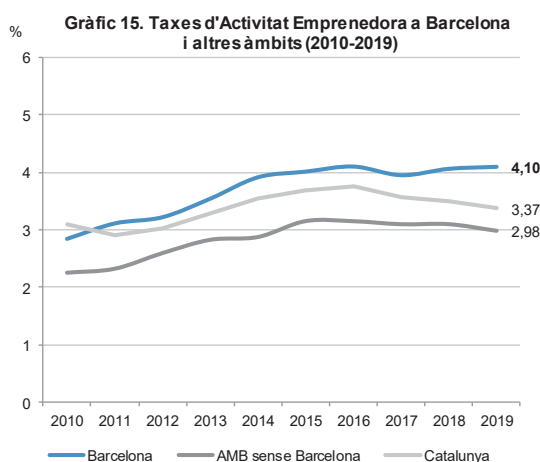
Taula 14. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (2010-2019)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Barcelona	2,84	3,11	3,22	3,54	3,91	4,01	4,10	3,95	4,06	4,10
AMB sense Barcelona	2,26	2,32	2,60	2,83	2,88	3,15	3,15	3,10	3,10	2,98
Catalunya	3,09	2,90	3,02	3,28	3,54	3,69	3,76	3,57	3,49	3,37

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

A Barcelona, la petita variació a l'alça de la taxa en el 2019 obeeix a l'increment del nombre d'emprenedors (+2,3%), més intens que el registrat per la població de 18 a 64 anys en relació amb el 2018. En el conjunt del període 2010-2019, l'augment de la taxa a Barcelona ha estat d'1,3 punts, més elevat que el registrat a la resta de l'AMB (0,7 punts) o al conjunt de Catalunya (0,3 punts), i respon al fort increment del nombre d'emprenedors (+42,5%) en un context de disminució de la població de 18 a 64 anys (-1,1%).

A la resta de l'AMB, les taxes d'activitat emprenedora s'han situat per sota de les de Barcelona i el conjunt de Catalunya al llarg de tot el període (gràfic 15). En aquest cas, l'increment del nombre de persones emprenedores entre 2010 i 2019 també ha estat molt intens (+33,1%) si bé s'ha donat en un context de lleu augment de la població (+0,6%) que ha frenat la taxa d'emprenedoria.

Per sexe, la taxa de les dones s'ha situat per sota de la dels homes al llarg de tot el període analitzat, tant a Barcelona (gràfic 16) com a la resta d'àmbits. Després del retrocés de 2017, la propensió a l'emprenedoria femenina a la ciutat es va recuperar en el 2018 però en el 2019 s'ha estancat (3,23%) i es manté per sota del nivell de 2016, a diferència de la taxa d'activitat emprenedora masculina que ha marcat nous màxims (5%).

Taula 15. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (Dones)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Barcelona	2,40	2,60	2,63	2,91	3,25	3,28	3,34	3,12	3,28	3,23
AMB sense Barcelona	1,78	2,01	2,20	2,35	2,25	2,31	2,29	2,24	2,29	2,30
Catalunya	2,55	2,46	2,55	2,73	2,85	2,84	2,92	2,77	2,81	2,78

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Al llarg del període comprés entre 2010 i 2019, la propensió a l'emprenedoria en el cas de les dones a Barcelona ha crescut menys (0,8 punts) que la dels homes (1,7 punts) i el diferencial en les taxes entre ambdós sexes ha tendit a eixamplar-se en relació amb el 2010, de forma més intensa a la ciutat que a la resta d'àmbits territorials.

Taula 16. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (Homes)

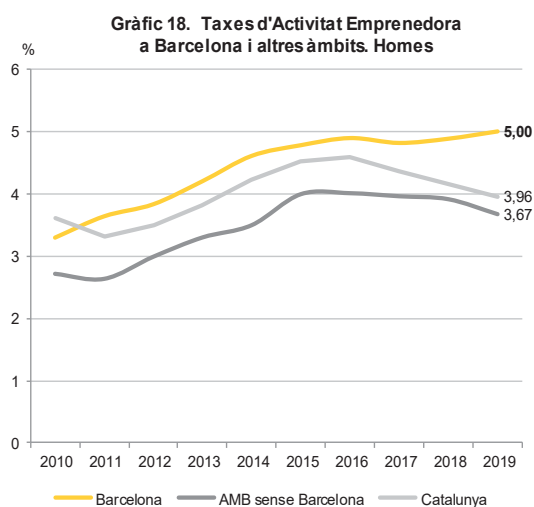
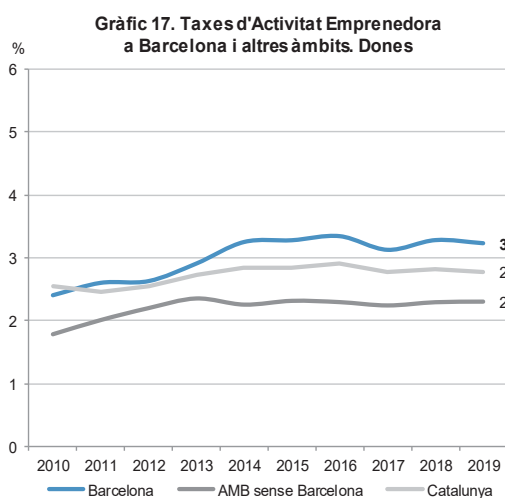
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Barcelona	3,30	3,64	3,83	4,20	4,61	4,78	4,89	4,82	4,88	5,00
AMB sense Barcelona	2,72	2,63	2,99	3,30	3,50	3,99	4,01	3,96	3,91	3,67
Catalunya	3,60	3,32	3,49	3,82	4,22	4,53	4,60	4,37	4,15	3,96

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Les taxes d'activitat emprenedora del col·lectiu femení i masculí a Barcelona s'han situat per sobre de les de la resta d'àmbits a tot el període estudiat (gràfics 17 i 18) amb l'excepció de 2010, quan l'activitat emprenedora al conjunt de Catalunya va ser superior.

Les taxes femenines han tendit a l'estancament en els darrers anys a tots els àmbits i en el 2019 es mantenien per sota del nivell que presentaven les taxes masculines en el 2010.

En canvi, la taxa d'activitat emprenedora dels homes a la ciutat ha experimentat en els darrers anys un comportament més favorable que el de la resta d'àmbits, motiu pel qual ha augmentat en major mesura el diferencial entre les taxes d'ambdós sexes –l'any 2019 va ser d'1,8 punts a Barcelona-. En la tendència a l'alça de la taxa dels homes i del diferencial respecte a la taxa femenina a Barcelona al llarg del període 2010-2019 ha incidit fonamentalment el major increment del nombre d'emprenedors (+48,8%) però també la disminució de la població de 18 a 64 anys, superior en el cas del col·lectiu masculí.

A diferència de Barcelona, l'evolució de la propensió a l'emprenedoria masculina a la resta de l'AMB i al conjunt de Catalunya en els darrers anys ha estat més desfavorable, el que ha incidit en la reducció del diferencial en les taxes d'ambdós sexes (gràfic 18).

Posant el focus en l'edat dels emprenedors, en el 2019 s'observa a la ciutat una tendència a l'estabilització de les taxes d'activitat emprenedora en els dos grans grups d'edat analitzats, mentre que la resta d'àmbits presenta una evolució més descendent.

Taula 17. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (18 - 39 anys)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Barcelona	3,21	3,58	3,72	3,98	4,46	4,36	4,41	4,16	4,58	4,54
AMB sense Barcelona	2,62	2,77	3,05	3,15	3,02	3,53	3,49	3,24	3,43	3,22
Catalunya	3,26	3,31	3,46	3,72	3,97	4,09	4,14	3,90	3,88	3,72

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

La taxa d'activitat emprenedora del grup de 18 a 39 anys s'ha mantingut situada per sobre de la dels emprenedors/es de 40 a 64 anys al llarg de tot el període 2010-2019, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits.

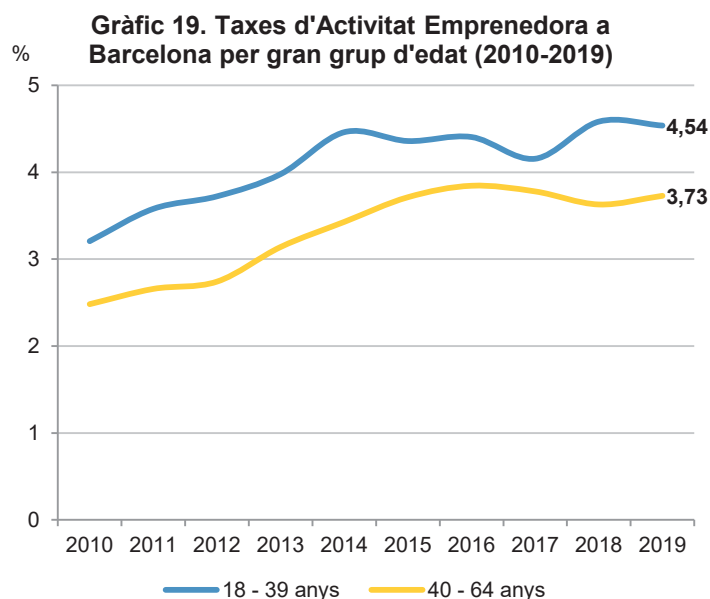
Tanmateix, en el darrer any, el nombre de persones emprenedores de 40 a 64 anys a Barcelona ha registrat un augment del 3,9%, més intens que el del grup de 18 a 39 anys (+0,7%). Això ha fet que l'evolució de la taxa del col·lectiu de 40 a 64 anys a la ciutat en el 2019 hagi estat més positiva que la dels emprenedors més joves, que ha tendit a estancar-se lleugerament per sota del màxim de 2018, situant-se en el 4,54%.

Taula 18. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (40 - 64 anys)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Barcelona	2,48	2,66	2,74	3,14	3,43	3,71	3,84	3,78	3,63	3,73
AMB sense Barcelona	1,88	1,89	2,17	2,54	2,75	2,85	2,89	2,99	2,85	2,81
Catalunya	2,91	2,50	2,61	2,89	3,18	3,37	3,47	3,33	3,20	2,98

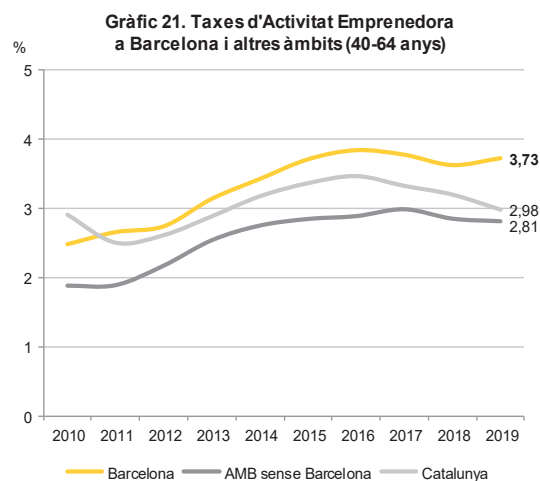
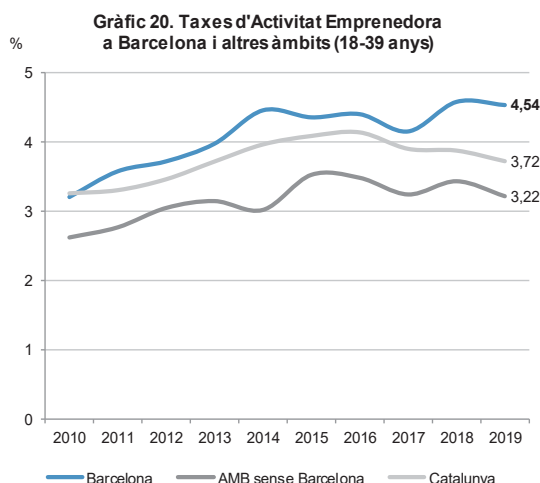
(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

Malgrat el petit repunt de 2019, la taxa d'activitat emprenedora del grup de 40 a 64 anys (3,73%) es manté a Barcelona lleugerament per sota dels valors del bienni 2016-2017. L'increment de la població d'aquest col·lectiu entre 2010-2019 ha frenat el creixement de les taxes d'activitat emprenedora en el conjunt del període (1,2 punts) tot i el fort augment del nombre de persones emprenedores de 40 a 64 anys (superior al 60%).

Amb un increment del nombre d'emprenedors més moderat que el del grup de 40 a 64 anys, la propensió a l'emprenedoria del col·lectiu de 18 a 39 anys ha augmentat de forma similar a Barcelona entre 2010 i 2019 (1,3 punts), pel retrocés de la població d'aquest grup d'edat. El diferencial en les taxes d'ambdós grups d'edat, que en el 2019 es mantenia per sota d'un punt percentual a Barcelona, era més elevat a la capital que a la resta d'àmbits.

A la resta de municipis de l'AMB i de Catalunya, les taxes d'ambdós grups d'edat han mostrat en el 2019 un comportament més desfavorable que les manté per sota dels valors màxims assolits entre 2015 i 2017. Les taxes a Barcelona s'han situat per sobre de les de la resta d'àmbits a tot el període estudiat, amb l'excepció de l'any 2010, quan la taxa del conjunt de Catalunya va ser més elevada, especialment en el grup d'edat de 40 a 64 anys (gràfics 20 i 21). En definitiva, entre 2010 i 2019, l'augment de les taxes d'activitat emprenedora per ambdós grups d'edat ha estat més intens a Barcelona que a l'AMB i Catalunya.

L'anàlisi de les taxes d'activitat emprenedora a Barcelona en funció de la nacionalitat de les persones emprenedores (taules 19 i 20) també posa de manifest una tendència a l'estabilització de la propensió a l'emprenedoria en el 2019 respecte a l'any anterior, tant en el cas dels espanyols com dels estrangers, mentre que a la resta d'àmbits l'evolució és descendent en ambdós col·lectius.

Taula 19. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (espanyols)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Barcelona	2,78	2,91	2,90	3,29	3,69	3,72	3,72	3,41	3,40	3,37
AMB sense Barcelona	2,16	2,15	2,37	2,67	2,62	2,80	2,80	2,70	2,64	2,50
Catalunya	3,19	2,88	2,98	3,22	3,43	3,49	3,51	3,24	3,13	3,02

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

La població estrangera ha presentat unes taxes d'activitat emprenedora més elevades que les dels residents espanyols al llarg de tot el període estudiat, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits, amb l'única excepció de l'any 2010, quan a Catalunya la taxa dels emprenedors espanyols va ser superior a les dels estrangers.

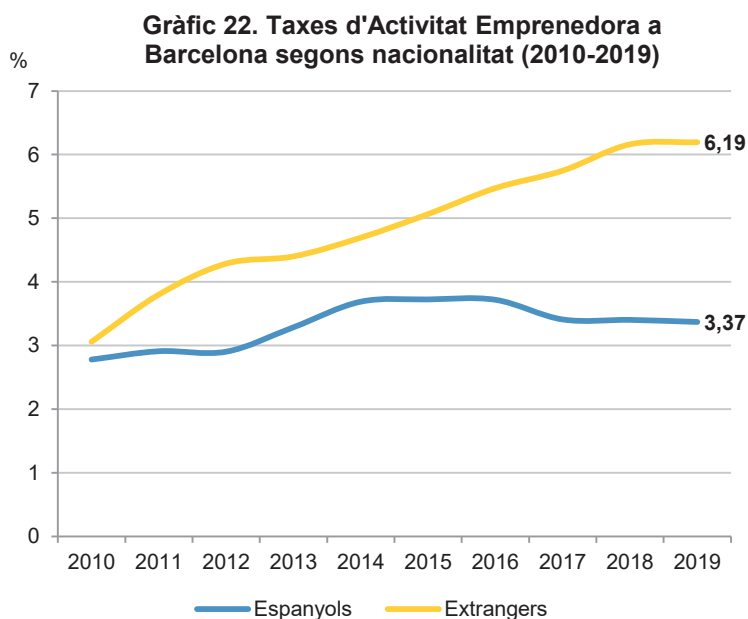
Taula 20. Evolució de la Taxa d'Activitat Emprenedora a Barcelona i altres àmbits (estrangers)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Barcelona	3,06	3,80	4,29	4,40	4,69	5,07	5,47	5,75	6,16	6,19
AMB sense Barcelona	2,64	3,05	3,55	3,53	4,09	5,01	4,96	5,11	5,27	5,12
Catalunya	2,66	2,99	3,23	3,53	4,08	4,68	5,02	5,22	5,13	4,87

(*) Municipis de l'AMB de més de 40.000 habitants.

L'evolució de la taxa d'activitat empenedora dels espanyols va ser positiva fins a mitjans de la dècada passada, en major mesura a Barcelona que a la resta d'àmbits. Tanmateix, després d'un període d'estabilització, la taxa va retrocedir en el 2017 i des de llavors a Barcelona s'ha mantingut pràcticament constant, amb un valor que en el 2019 (3,37%) és el més reduït des de 2013. A la resta d'àmbits l'evolució en els darrers anys ha estat una mica més desfavorable i els valors de 2019 són els més baixos des de 2012.

La propensió a l'emprenedoria dels residents estrangers, en canvi, ha mantingut una trajectòria més favorable, amb una alça sostinguda al llarg del període 2010-2018 tant a la ciutat com a l'entorn metropolità. En el 2019, la taxa d'activitat empenedora dels estrangers a Barcelona pràcticament s'ha estabilitzat respecte a l'any anterior i es manté en valors màxims (6,19%), mentre que a la resta de l'AMB ha retrocedit lleugerament i en el conjunt de Catalunya manté la tendència a la baixa iniciada en el 2018.

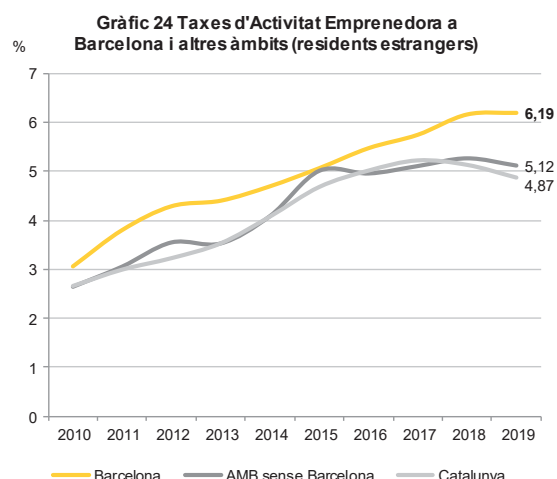
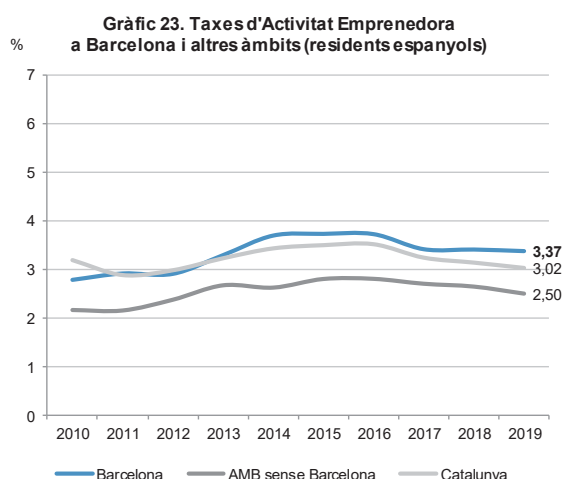
A Barcelona, l'evolució a l'alça de la taxa d'activitat empenedora del col·lectiu d'estrangers en el període 2010-2019 obeeix al fort increment del nombre de persones empenedores de nacionalitat estrangera, que s'ha més que doblat al llarg d'aquests anys, en un context d'augment de la població estrangera de 18 a 64 anys. En relació amb el 2010, la taxa s'ha incrementat en més de 3 punts percentuals (gràfic 22), mentre que la del col·lectiu d'espanyols ha crescut molt més moderadament (0,6 punts) de forma similar a la resta de l'AMB (0,3 punts).

L'augment del nombre d'emprenedors espanyols ha estat molt més contingut que el dels estrangers en un període en que la població espanyola de 18 a 64 anys ha anat a la baixa a la ciutat.

La dinàmica desigual d'ambdós col·lectius ha generat des de 2010 l'eixamplament del diferencial en les taxes d'activitat empenedora d'espanyols i estrangers, tant a Barcelona com a la resta d'àmbits. Una tendència que s'ha frenat en el 2019 a la ciutat i a l'AMB i que a Catalunya també es començava a revertir. El diferencial de fins a 2,8 punts a la capital entre la taxa d'espanyols i estrangers és superior al de la resta d'àmbits.

La taxa d'activitat dels empenedors espanyols de Barcelona s'ha mantingut per sobre de la de l'AMB al llarg de tot el període 2010-2019 (gràfic 23), mentre que les diferències amb la taxa del conjunt de Catalunya han estat més reduïdes.

També la taxa del col·lectiu d'estrangers de Barcelona s'ha situat per sobre de la de Catalunya i de l'AMB al llarg de tot el període estudiat (gràfic 24) amb l'excepció de 2015, quan es van registrar valors molt similars a la capital i el seu entorn metropolità. Addicionalment, l'augment de la propensió a l'emprenedoria dels estrangers a Barcelona entre 2010 i 2019 ha estat més intens que a la resta d'àmbits.

VI.3. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons les característiques personals dels empenedors

La taula 21 mostra les taxes d'activitat empenedora a Barcelona per sexe amb més nivell de detall pel que fa a l'edat de les persones empenedores. La taxa total més elevada en el 2019 es va concentrar en la franja d'edat compresa entre els 35 i 39 anys (6,3%), en la que el col·lectiu femení va registrar el valor més alt (5,7%), gràcies a l'augment de la taxa de més de mig punt en relació amb el 2018. En el cas dels homes, la taxa va assolir el màxim en el tram de 40 a 44 anys (6,9%), però es va situar propera al 7% també en la franja de 30 a 39 anys (gràfic 25).

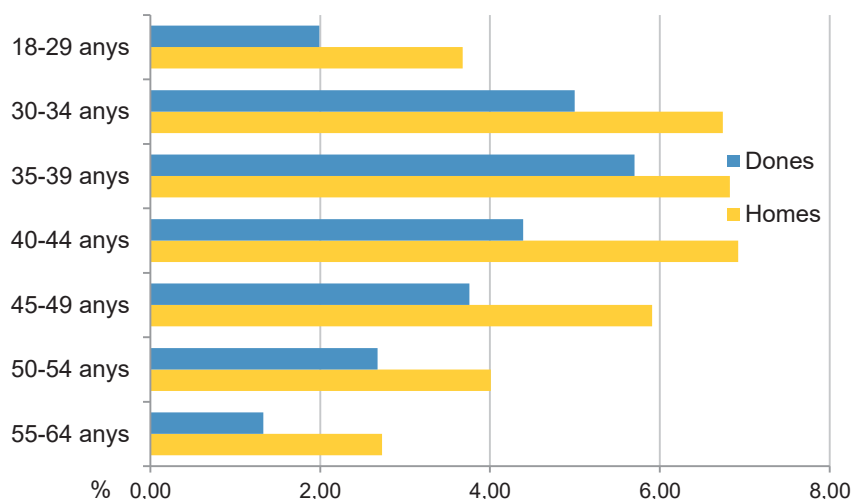
En resum, la propensió a l'emprenedoria es va situar clarament per sobre de la mitjana entre els 30 i els 49 anys, tant en el cas de les dones com dels homes. La població més jove i la de més edat, en canvi, va mostrar menys propensió a emprendre negocis i les taxes d'activitat més reduïdes van ser, com és habitual, les del grup d'entre 55 i 64 anys (1,97% de mitjana).

Taula 21. Taxes a Barcelona segons grup d'edat (2019)

	Total	Dones	Homes
18-29 anys	2,82	1,99	3,68
30-34 anys	5,86	5,00	6,74
35-39 anys	6,27	5,70	6,82
40-44 anys	5,67	4,39	6,92
45-49 anys	4,83	3,76	5,91
50-54 anys	3,32	2,67	4,01
55-64 anys	1,97	1,33	2,73
Total	4,10	3,23	5,00

Les taxes del col·lectiu femení van ser inferiors a les dels homes a totes les franges d'edat. El diferencial més gran en la propensió a l'emprenedoria entre homes i dones es va donar a la franja d'edat compresa entre els 40 i 44 anys, amb un biaix de 2,5 punts a favor del col·lectiu masculí, de forma similar a l'any anterior.

Gràfic 25. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons grup d'edat (2019)

La taula 22 mostra les taxes d'activitat per sexe a Barcelona segons la nacionalitat dels emprenedors. Com és habitual, les taxes més elevades les va registrar el col·lectiu de persones emprenedores europees, amb més d'un 7% de mitjana (8,4% en el cas dels

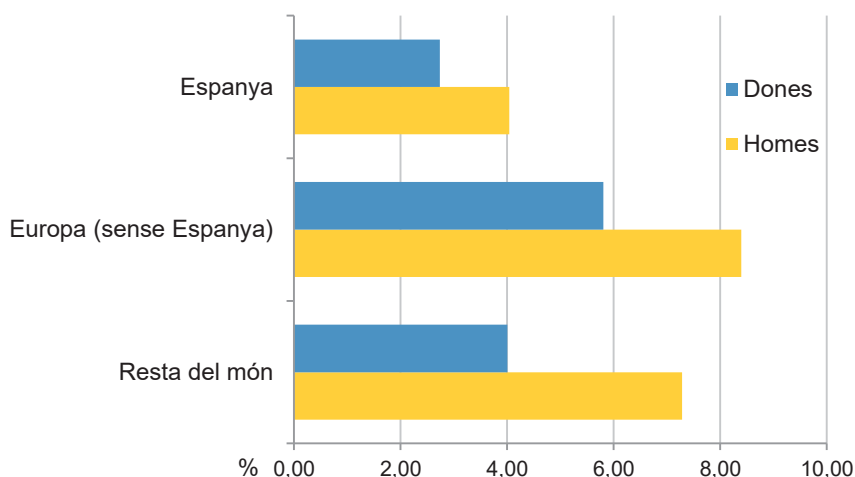
homes). Les taxes mitjanes dels estrangers de la resta del món també van superar les de les persones emprenedores de nacionalitat espanyola, especialment les dels homes, però també les de les dones.

Taula 22. Taxes a Barcelona segons nacionalitat (2019)

	Total	Dones	Homes
Espanya	3,37	2,74	4,04
Europa (sense Espanya)	7,08	5,81	8,40
Resta del món	5,67	4,01	7,29
Total	4,10	3,23	5,00

La taxa d'activitat emprenedora dels homes va ser superior a la de les dones tant pels col·lectius de persones estrangeres com pel de nacionalitat espanyola, que va presentar el diferencial més petit entre ambdós sexes. En el cas de la resta d'Europa, la taxa dels homes superava la de les dones en 2,6 punts percentuals, però aquest diferencial s'ha reduït en el darrer any, gràcies a l'augment de la taxa femenina. El diferencial més elevat entre ambdós sexes es va registrar entre les persones emprenedores de la resta del món, amb una taxa dels homes superior en més de 3 punts percentuals a la de les dones.

Gràfic 26. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona segons nacionalitat (2019)

VI.4. Taxes d'Activitat Emprenedora a Barcelona per districtes

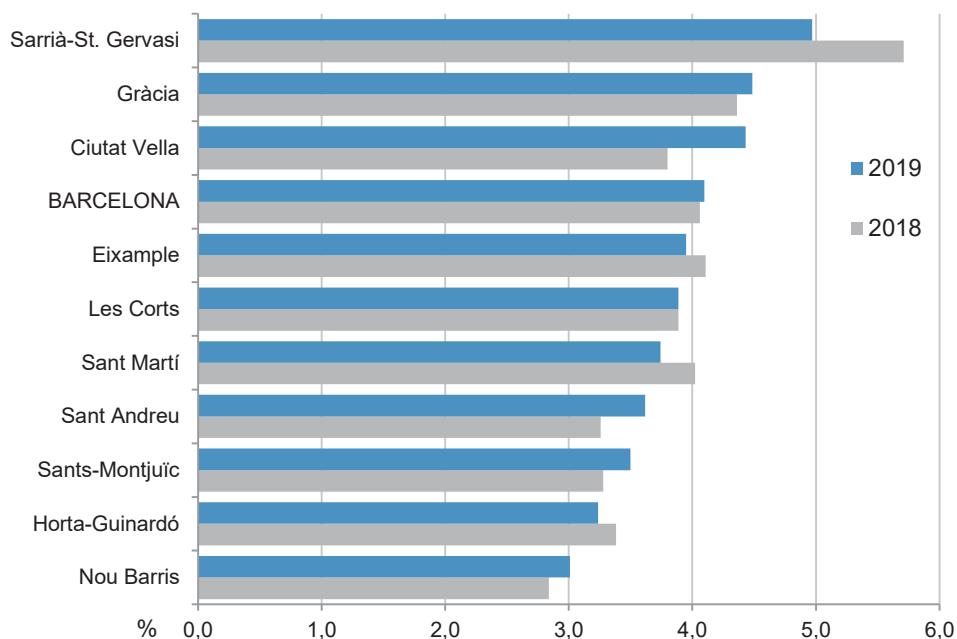
A la taula 23 es mostren les taxes d'activitat emprenedora als deu districtes de la ciutat per sexe, gran grup d'edat i nacionalitat dels emprenedors autònoms. Al gràfic 27 els districtes s'han ordenat en funció de la taxa d'activitat emprenedora total corresponent a 2019.

Taula 23. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes, sexe, gran grup d'edat i nacionalitat (2019)

	Total	Dones	Homes	18-39 anys	40-64 anys	Espanyols	Estrangers
1. Ciutat Vella	4,43	3,53	5,16	4,65	4,14	4,61	4,30
2. Eixample	3,95	3,54	4,39	3,95	3,95	3,62	4,76
3. Sants-Montjuïc	3,50	2,48	4,55	3,72	3,31	2,76	5,41
4. Les Corts	3,89	4,14	3,61	4,25	3,60	3,59	5,31
5. Sarrià-St. Gervasi	4,97	4,03	6,04	5,20	4,80	4,99	4,86
6. Gràcia	4,49	3,16	5,96	5,08	3,95	4,32	5,01
7. Horta-Guinardó	3,24	2,67	3,84	3,52	3,03	2,41	6,65
8. Nou Barris	3,01	2,36	3,70	2,65	3,28	2,32	5,19
9. Sant Andreu	3,62	2,45	4,85	5,08	2,57	2,64	8,13
10. Sant Martí	3,74	3,00	4,50	4,29	3,33	2,81	6,74
BARCELONA	4,10	3,23	5,00	4,54	3,73	3,37	6,19

Com l'any anterior, el rànquing ve encapçalat per Sarrià-Sant Gervasi, tot i que en nombre total d'emprenedors es situa per darrera de l'Eixample i Sant Martí. Amb una taxa global que frega el 5%, ha estat novament el districte amb la major propensió a l'activitat empenedora per l'elevada taxa del col·lectiu masculí, que supera el 6%. Tanmateix, també ha estat el districte on la taxa experimenta un major descens en relació amb el 2018, pel retrocés de la taxa femenina, que cau més d'un punt percentual i es veu superada per la del districte de les Corts.

Gràfic 27. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes

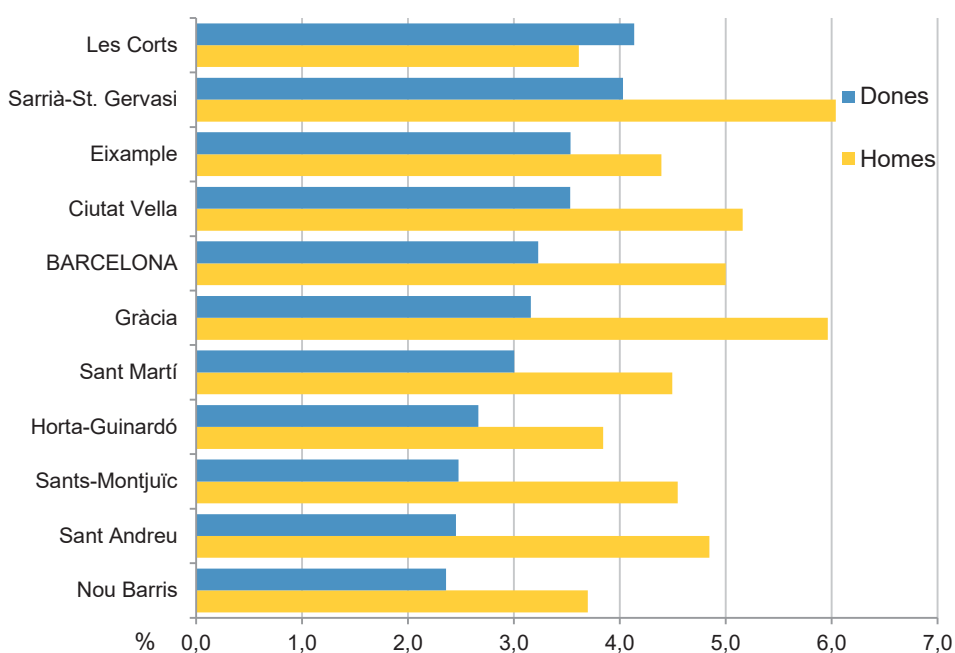
L'any 2019 Gràcia s'ha mantingut en la segona posició del rànquing, amb una taxa d'activitat empenedora total de pràcticament el 4,5%, seguida de ben a prop per Ciutat

Vella (4,43%), que escala posicions i també es situa per sobre de la mitjana, mentre que la resta de districtes han quedat per sota d'aquest valor, amb una taxa global inferior al 4%. La taxa més reduïda la registra novament Nou Barris (3,01%), si bé el lleuger augment que experimenta en el 2019 permet escurçar les diferències territorials entre els valors extrems.

Com Ciutat Vella i Nou Barris, altres districtes que en el 2019 registren alces en la taxa global d'activitat emprenedora han estat Sant Andreu, Sants-Montjuïc i en menor mesura Gràcia, mentre que la taxa s'estabilitza a les Corts i va a la baixa a la resta de districtes.

Al gràfic 28 es presenten els districtes ordenats en funció de la taxa d'activitat emprenedora del col·lectiu femení. La taxa de les dones ha estat inferior a la dels homes a tots els districtes amb l'excepció de les Corts (4,14%), l'únic en el 2019 en que el nombre d'emprenedores ha superat la xifra del col·lectiu masculí. Sarrià-Sant Gervasi també registra una taxa femenina superior al 4%, mentre que a l'Eixample i Ciutat Vella els valors han estat similars (3,5%) i a la resta de districtes la taxa d'activitat del col·lectiu femení es situa per sota de la mitjana de Barcelona. A Gràcia, on la taxa femenina es situa més a prop d'aquest valor mitjà, es registra el biaix més accentuat en la propensió a emprendre entre dones i homes (2,8 pp), amb una taxa masculina de gairebé el 6%.

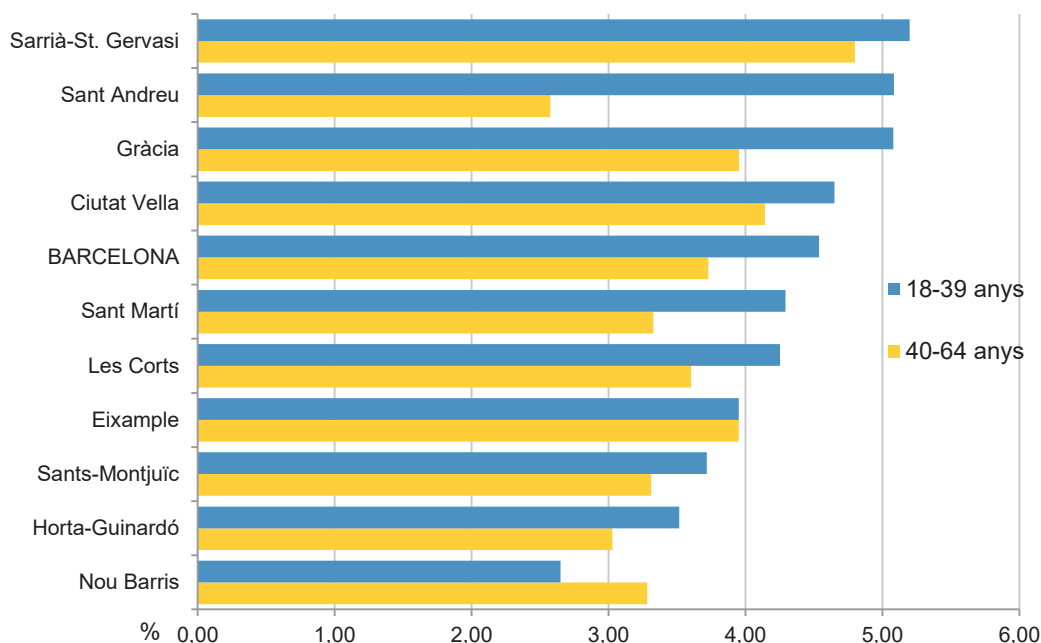
Gràfic 28. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i sexe (2019)

Al gràfic 29 s'han ordenat els districtes en funció de les taxes d'activitat emprenedora del col·lectiu de persones emprenedores joves (18 a 39 anys). A la major part dels districtes, la taxa d'activitat emprenedora d'aquest grup d'edat ha estat superior a la del grup de 40 a 64 anys. Només a Nou Barris es registra una propensió a emprendre relativament més elevada en el col·lectiu de 40 a 64 anys, mentre que a l'Eixample és on les taxes d'ambdós grups d'edat es presenten més equilibrades.

Sarrià-Sant Gervasi va presentar les taxes més elevades per ambdós grups d'edat. La taxa del col·lectiu de 18 a 39 anys es va situar en el 5,2%, seguida de prop per Sant Andreu i Gràcia, on també supera el 5%. Tanmateix, a Sant Andreu es registra un any més el diferencial més accentuat en relació amb la taxa de 40 a 64 anys (2,5 pp), que marca el valor més baix dels deu districtes (2,57%).

Gràfic 29. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i gran grup d'edat (2019)

Al gràfic 30 s'han ordenat els districtes en funció de les taxes del col·lectiu d'emprenedors de nacionalitat espanyola, més nombrós que el d'estrangers, però en general, amb una menor propensió a l'emprenedoria.

La taxa d'activitat emprenedora dels estrangers l'any 2019 ha estat superior a la dels espanyols a la major part de districtes, amb l'excepció de Sant Gervasi i Ciutat Vella, els que registren la major equiparació en la propensió a l'emprenedoria d'ambdós col·lectius.

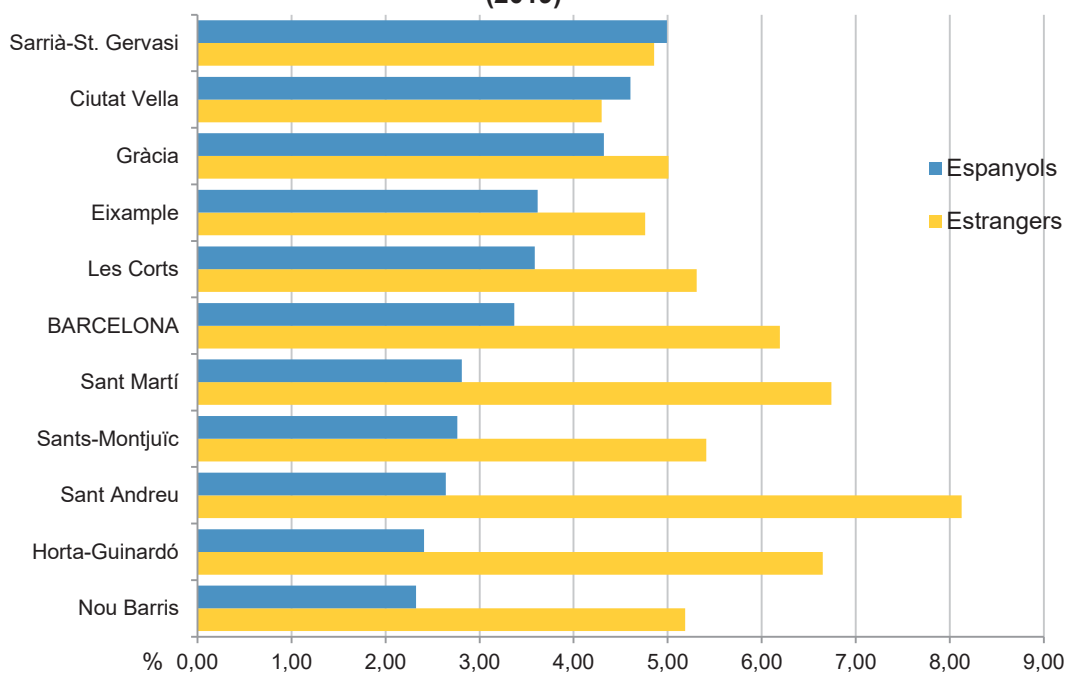
La taxa més elevada de les persones emprenedores de nacionalitat espanyola ha estat la registrada a Sarrià-Sant Gervasi, on ha fregat el 5%, mentre que els valors més baixos han estat els de Nou Barris i Horta-Guinardó.

Pel que fa al col·lectiu de població estrangera, la taxa d'activitat emprenedora més alta en el 2019 ha tornat a ser la del districte de Sant Andreu (8,13%), on el diferencial respecte a la taxa d'activitat dels espanyols supera els cinc punts percentuals. També a Sant Martí (6,74%) i Horta-Guinardó (6,65%) la propensió a l'emprenedoria dels residents de nacionalitat estrangera es situa per sobre de la mitjana de Barcelona⁹.

⁹ Veure nota al peu de pàgina 15.

En sentit contrari, la taxa d'activitat emprenedora de la població de nacionalitat estrangera més reduïda es va registrar a Ciutat Vella (3,63%), com ja havia passat en els anys anteriors. En aquest districte caracteritzat per una estructura poblacional on més de la meitat dels residents de 18 a 64 anys en el 2019 eren estrangers (56,5%), la participació de l'emprenedoria estrangera sobre el total de persones emprenedores ha estat lleugerament inferior (54,7%).

Gràfic 30. Taxes d'Activitat Emprenedora per districtes i nacionalitat (2019)

VII. NOTA METODOLÒGICA

VII.1. Delimitació de la figura de l'emprenedor

La concepció i delimitació de la figura de l'emprenedor en aquest informe es basa en la metodologia del projecte GEM¹⁰, on s'identifiquen quatre etapes en el procés de l'emprenedoria, segons el diagrama adjunt.

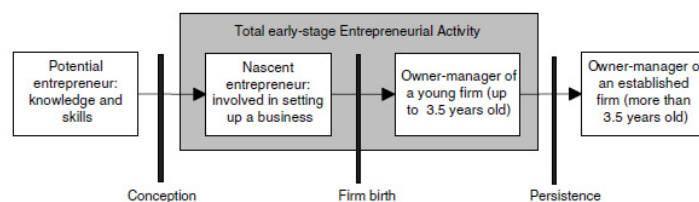

Figure 2. The entrepreneurial process and GEM operational definitions.

La figura de l'emprenedor en l'informe es centra en la segona i tercera etapes (emprenedoria naixent i nova, fins als 3,5 anys). No es té en compte l'emprenedoria potencial (primera etapa) ni la darrera etapa, relativa a la consolidació empresarial (iniciatives de més de 42 mesos). En l'actualitat aquesta delimitació està força consolidada i predomina clarament en els estudis internacionals sobre el fenomen de l'emprenedoria.

VII.2. Tractament estadístic

La informació s'obté de l'explotació de la Mostra Contínua de Vides Laborals (MCVL). La MCVL és una mostra aleatòria del 4% de les dades individualitzades anonimitzades de la Seguretat Social, complementada amb dades de Padró i de les retencions de l'IRPF. L'aprofitament estadístic es fa seguint el següent procés:

- a) Al fitxer d'episodis o vincles amb la Seguretat Social es seleccionen aquells que estan vigents a finals de l'any de referència. Es seleccionen els episodis de tots els règims de cotització.
- b) Es forma un arxiu amb un únic registre per a cada persona. En cas d'existir més d'un episodi vigent a finals de l'any de referència (en aquest cas 2019) es selecciona l'episodi principal definit com el que té més durada.
- c) Es seleccionen només els treballadors en règim d'autònom a l'episodi principal.
- d) L'anterior fitxer, que és un fitxer de treballadors autònoms, es filtra de forma que només queden els treballadors autònoms amb una antiguitat no superior a 42 mesos.
- e) L'anterior fitxer es transforma en un fitxer de persones residents a Barcelona de 18 a 64 anys.
- f) El mostreig de la MCVL és de tipus aleatori simple. S'aplica l'elevació com a inversa de la fracció de mostreig. Com aquesta fracció a la MCVL és un 4%, l'elevació és de 25 en tots els registres. En el 2019 s'ha treballat amb una mostra de 1.707 observacions.

¹⁰ Veure més detall metodològic als informes d'anys anteriors: 'L'emprenedoria a Barcelona, 2016'.